

BALKANLARDA ALMAN FAALİYETİ

Taymise göre
vaziyet

Bulgaristana karşı yeni bir tazyik mi?

Türkiyeye karşı İtalyan
matbuatının açtığı
mücadele

Hitler Balkanlarda karışık-
lık çıkarmaya uğraşiyor

Londra 4 (A.A.) — Müstakil Fran-
suz ajansı bildiriyor:

Times gazetesinin diplomatik mu-
harriri, Hitlerin, memleketine göre ta-
biye değiştirerek Balkanlarda karga-
şalık çıkarmaya uğraştığı hakkında
deliller mevcut bulunduğunu yazmak-
ta. Her şeyden evvel Hitler Arna-
vudluğa ve Trabzon'a birkaç ha-
va filosu göndererek İtalyanların ma-
neviyatını yükseltmeğe teşebbüs et-
miştir. Bu suretle İtalya gittikçe Al-
man himayesine girmektedir.

Bundan sonra Hitler Bulgaristan
üzerine diplomatik bir tazyik yapa-
rak belki Yunanistanın doğu şima-
linde Alman nüfuzunu artırmak iste-
mektedir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

İngiliz hava kuvvetleri 3 üncü defa Bremen'e hücum ettiler

Tayyareler 15 metreye
kadar indiler

Londra, 4 (A.A.) — İngiliz ha-
va nezaretinin tebliği:

Dün gece İngiliz bombardıman
tayyareleri Bremen endüstri mına-
kasına taarruz etmişlerdir. Rüyet
partları iyi idi. Hedeflere büyük ve
orta çapta mütteedd bombalar
isabet ettiği görülmüş, birçok yan-
gın bombaları atılmıştır. 14 ü bü-
yük olmak üzere 18 büyük kızıl yan-
gın çıktığı görülmüştür. Bрыз a-
levli yangınlar ise sayılmayacak
derece fazla olmuştur. Müteakiben
gelen tayyareler hedeflerin bulun-
duğu sahanın bir ateş denizine ben-
zediğini görmüşlerdir.

Tayyarelerimizden biri yolunu
kesmek isteyen iki motörlü bir düş-
man tayyaresini püskürtmüş ve ha-
sara uğratmıştır.

Düşman topraklarında ve düş-
man işgali altında bulunan toprak-
larda başka hedeflere de taarruz
edilmiştir.

Bütün bu harekâta istihak eden
tayyarelerimizden yalnız biri üssü-
ne dönmüştür.

Bilâhare hücum Atlas deniz insa-
at tezgâhlarına tevcih edilmiş ve bu
hücumu yapan tayyarelerin hedefleri
hücumu yapan muharrirler tarafından
üzerine tam isabetle düştüğünü sa-
hîh surette görmüşlerdir.

(Devamı 3 üncü sayfada)

Stalinin mesaj neşrettiği haberi doğru değil

Moskova, 4 (A.A.) — Tas ajan-
sı bildiriyor:

Yabancı memleketler basını, 1
Kânunusaniye Pravda gazetesinin
veyahud herhangi diğer bir Sovyet
gazetesinin Stalinin enternasyonal
vaziyetin tahlilini ihtiva eden bir
makalesini veyahud bir yeni yıl me-
nasını neşrelediği hakkında bir ha-
ber yaymıştır.

Tas ajansı, uydurma olan bu ha-
beri tezkibe salâhiyettardır.

Bardiyayı ve harekât sahasını gösterir harita

BARDIYA ATEŞ YAĞMURU ALTINDA

Binlerce esir
alındı

Tayyareler Bardiyaya
tonlarca bombalar
yağdırdılar

Temizlik harekâtı
devam ediyor

Kahire, 4 (A.A.) — İngiliz um-
mî karargâhının tebliği:

Dünkü Cuma akşamı askerleri-
miz Bardiyanın merkez müdafaa
hatlarında 14 kilometrelik bir cep-
he üzerinde 3 kilometre ilerlemiş-
lerdir. Hücum Avustralyalı kâtaatın
çoşkun hamleleriyle yapılmıştır. Kı-
taatımızın zaferi nisbeten azdır.
Harekât muvaffakiyetle devam et-
mektedir.

Sudan hududunda topçumuz ve
devriyelerimiz yeniden faaliyet gös-
termişlerdir.

Temizlik harekâtı

Kahire, 4 (A.A.) — Royter a-
jansının Ortaşark İngiliz kuvvetleri
nezdindeki muhabiri bildiriyor:

Bardiyâ müdafaa garnizonunun
tahminen dörtte birini esir ettikten
sonra Avustralyalılar bugün temiz-
lik harekâtına devam etmişlerdir.

Harekât süratle inkişaf ettikçe,
muhacimlerin kullandığı bakikî ta-
biye taayyün etmektedir. Bu tabiye-
nin ilk safhası müdafaa sahasının
batı-cenub köşesinde cereyan et-
miştir. Tankların arkasına sığınan
Avustralyalı piyade kuvvetleri, e-
sas müdafaa hattının telörgüleriyle,
istihbarat şubemizin tam olânını
önceden tesbit ettiği dinamik saha
arasında hücum kalkmışlardır.

Bardiyanın dört ciheti baidir.
(Devamı 7 nci sayfada)

Askerî vaziyet Bardiyanın sukutu beklenirken

YAZAN

Emekli general
H. Emir Erkilet

«Son Posta, nın askerî
muharriri

İngiliz umumî karargâhının
bildirdiğine göre, Libyada 3
İkincikânun sabahı şafakla be-
raber Avustralyalı kuvvetler tank-
ların da yardımıyla Bardiyâ mü-
dafaa hatlarını bir muntakada
yarmışlardır. Harekât devam edi-
yormuş.

Malûmdur ki Bardiyâ müstah-
kem şehir ve limanı iki haftadan
fazla bir zamandanberi İngiliz
ler tarafından ihata ve muhasara
edilmiş bulunmaktadır. Bardiyâ
istihkâmları, limandan itibaren
6 : 8 kilometrelik bir yarım ku-
turla şehri ihata ederek beton
ağır makineli tüfek ve top mev-
zileri derin insan, erzak ve mü-
himmat sığınaklarını da ihtiva
etmekte imişler.

(Devamı 5 inci sayfada)

İngiliz filosu Norveç sahilini topa tuttu

Berlin 4 (A.A.) — D. N. B. ajansı
bildiriyor:

2/3 Kânunusani gecesi İngiliz harb
gemileri Stavusangi yakınında Nor-
veç sahilini bombardımana tevessül
etmişlerdir. Bombardıman çok uzak-
tan yapıldığı için obüsler sahile çok
yere düştüğü ve hiçbir hasar vukub-
mamıştır.

Pamuk kongresi dün son toplantısını yaptı

Vekil kapanma nutkunda dileklerin yerine
getirilmesi için imkân dahilinde her şeyin
yapılacağını tebarüz ettirdi

Ankara, 4 (A.A.) — Pamuk
kongresi bugün İzmir mebusu Rah-
mi Köke'nin reisliği altında son to-
plantısını yapmış ve komisyonlar ta-
rafından hazırlanmış olan raporlar
okunarak bunlar üzerinde görüşü-
lür kararlar verilmiştir.

Komisyonlar, bu raporlarında
Çukurova bölgesinde (Kevlame)
yerine (Akala) pamuğunun ikame
edilmesi temennisinde bulunmuşlar
ve memleketimizde pamuk ziraatı-
nın inkişafını temin edecek daha
birçok dilekleri kongre umumî he-
yetinin tasvibine arz etmişlerdir.

Bu raporlarda hassatan Millî Şe-
fimizin memleket pamuk rekoltesi-
nin ilk hamlede 500 bin balyaya
çıkartılması hakkında vermiş olduk-
ları yüksek direktiflerinin tahakku-
ku için pamuk müstahsillerinin bü-
tün gayretlerini sarfetmekte olduk-
ları ve cümhuriyet hükümetimizin
bu mühim gayeye erişmek üzere al-
mış olduğu tedbirler şükran ve min-
netle tebarüz ettirilmiştir.

Kongre, bu çok meşhûr ve fay-
dalı toplantıyı hazırladığından ve

Ziraat Vekili Muhlis Erkmen
pamuk müstahsillerine verdiği kıymetli öğütlerden dolayı Ziraat Vekili Muhlis Erkmen'e saygı ve şük-
(Devamı 3 üncü sayfada)

Almanlar İrlandayı istilâ mı edecekler?

Son bombardıman
Amerikada büyük
akisler uyandırdı

Amerikadaki İrlandalılar
protestoda bulundular

Dö Valara

Dün akşamki Radyo gazetesinden—
İrlandanın Alman tayyareleri ta-
rifiından bombardıman edilmesi, mü
dafaası nisbeten zayıf olan bu mem-
leketin bir Alman istilâsi teşebbüsüne
hedef teşkil etmesi ihtimalini meyda-
na koymuş bulunmaktadır.

Fihakika, İngilterenin kuvvetli mü
dafaası karşısında Almanların, bu
emellerini tahakkuk ettirmek üzere
İrlandaya saldırımları mümkün gö-
rülmemektedir.

Bu ihtimalin, İngiltere kadar Ame-
rikayı da alâkadar ettiği muhakkak-
tır. Bundan dolayıdır ki, Amerika-
nın, Alman istilâ tehlikesini bertaraf
etmek üzere İrlandaya tavsiyelerde
bulunması beklenebilir.

İngilizleri kat'iyen sevmiyen İrlan-
daltlar, Amerikalılara karşı ise de-
rin bir sempati beslemektedirler.
Binaenaleyh, bugünkü harbe a-
lâkaları gittikçe artan Amerikalı-
nın İngiltere ile İrlanda arasında bir
köprü vazifesi görmeleri ihtimal da-
hilinde sayılabilir.

Amerikadaki İrlandalıların
protestosu

Neuyork 4 (A.A.) — Amerikada 206
kadar İrlanda teşkilâtını temsil et-
mek iddiasında bulunan «İrlanda bi-
rafalığının Amerikan dostları cami-
yeti» bitaraf bir toprak olan İrlanda-
(Devamı 3 üncü sayfada)

Habeşistanda isyan ve ihtilâl hareketleri

Asiler İngiliz
subaylarile temasa
başladılar

Londra 4 (A.A.) — Afrikanın şark
tarafına, Habeşistan hududlarına
göz atılacak olursa, orada bazı kar-
şıklıklarla ihtilâl hareketlerinin baş-
lamakta olduğu görünür. Daily Te-
legraph gazetesine göre, isyan eden
kabileler, İngiliz üleri karakollarında-
ki zabitlerle temas tesisine başlamış-
lardır. Habeşliler, İtalyan taarruzu
esnasında uğradıkları tahribatın ve
matemlerin intikamını şimdi almağa
çalışmaktadırlar.

Bu sabah gelen
haberler 3 üncü
sayfadadır

Kasablar yeni e fiatlarına niçin itiraz ediyorlar?

Bir iddia : Bir kısım toptancılar İ
dilerine borçlanan fakir esna
istedikleri fiata et satıyorlarm

Kasabların feryadı : "Hile yapm
esnaf zarara mahkûmdur!,"

Kasabların Belediye İktisad Mü-
dürlüğüne müracaatla, tesbit olu-
nan kâr ve satış fiyatlarına itiraz et-
tiklerini dünkü sayımızda yazmış-
tık. Fiat Mürakabe komisyonu bu
itirazı tetkik etmektedir. Ancak, et
meselesi ne halkı, ne de esnafı mem-
nün etmiyen bir mesele olarak elân
ortada durduğundan; bunun hal
şeklinin ne olabileceğini, için içinde
bulunanlardan öğrenmek istedik.
Kasablar, niçin Fiat Mürakabe ko-
misyonunun kararına itiraz ediyor-
lar? Dün bir muharririmiz toptancı
ve perakendeci kasabları bularak,
konuştu. Aldığımız cevapları neş-
rediyoruz:

● Eminönünde toptancı ve
perakendeci kasab Hüseyin
Hüsni Fırat:

«— Mevcud nark, iyi dağlıç eti-
(Devamı 7 nci sayfada)

Muhittin Birgenin Kâzım Namiye cevabı

Dil meselelerinde çıkan münakaşa

«Türkçe, onu yazan herhangi bir muharrir'in keyfine
re değişebilir bir oyuncak değildir. Ben (Türkçenin
rihi gelişine) demişim de yanlış yapmışım. Yarın bu c
leyi tekrar kullanmam lâzım gelirse gene aynı şek
tercih edeceğim»

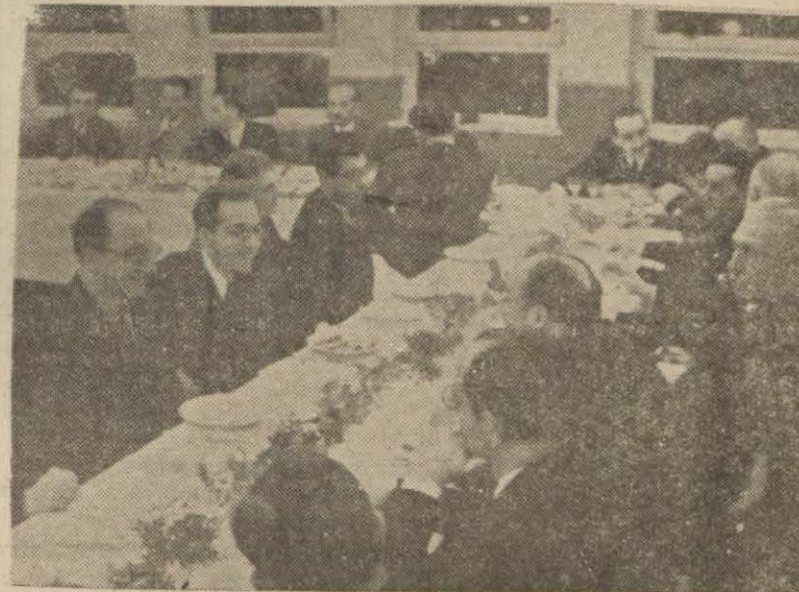
Muhittin Birgen

[Yazısını 2 nci sayfada «Hergün» sütununda bucaçak

Kâzım Nami Duru

Vali Parti ve matbuat şerefine bir ziyafet verdi

Dün akşamki ziyafetten bir intiba

Vali ve Belediye Reisi doktor Lütfi ni şerefine bir ziyafet vermisi
Kırdar dün akşam Taksim Belediye ziyafette Parti erkânı, belediye
gazinosunda Parti ve matbuat erkânı.
(Devamı 3 üncü sayfa)

Hergün

Türkçe onu yazan
Muharririn keyfin
Göre değişmez

Yazan: Muhittin Birgen

Kâzım Nami Durunun makalesi içime dirdi. Bizim gibi aralarında dostluktan maada hiçbir münasebet şekli mevcut olmayan insanlardan birinin değerine aid bir fikri müteale ve hattâ tenkid ederken karşındakinin salâhiyet-sizliğini iddia ile söze başlaması, bu memleketin medenî ve ilmi âdetleri bakımından hakikaten derd olacak bir hâdisedir; birbirimizi sevmesini, birbirimizi hürmet etmesini venihayet, sırf ilmi ve binaenaleyh objektif olması lâzım gelen bir bahiste «ben» ve «sen» iddialarından vazgeçmesini ne zaman öğreneceğiz?

Bununla beraber, yazdığı makaleden dolayı aziz dostuma, başka bir bakımdan teşekkür etmek mecburiyetindeyim. Çünkü, bu makale ile, bana, dil meselelerimiz hakkında yazdıklarının ne kadar doğru ve haklı olduğunu «österen bir delil daha almış bulunuyorum.

Duru makalesinde, benim yazımdan bir fikrayı naklederken benim kullandığım bir kelimeyi tashih ediyor. Ben «türkçenin tarihi gelişme» demişim. Duru, bunu bir parantez içinde «gelişimi olacak» diye düzeltmiştir. Demek oluyor ki benim yazdığım «türkçenin tarihi gelişme...» sözü yanlıştır. Bunun doğrusu:

«Türkçenin tarihi gelişimine...» dir. Kâzımın benim hatamı bu suretle tashih etmiş olmasından dolayı, maalesef, kendisine teşekkür edemeyeceğim. Çünkü, eğer bu sözümüde türkçe, onu yazan herhangî bir muharririn keyfine göre değiştirebilir bir oyuncak değilim. O, Türk milletinin asırlar arasında kullana kullana meydana koymuş olduğu bir eserdir. Türk milleti, Türk halkı, Türk kelimesini ve Türk cümlesini nasıl kullanıyorsa ben de böyle kullanacağım. Çünkü, Türk milleti bana değil, ben Türk milletine tâbiyim. Onu benim keyfime uymaya icbar edemem. Bilâkis ben onun asırlar arasında vücutte getirdiği esere hürmetle mükellemim.

Ben de şimdiye kadar dostum Duru kadar ömür senesi doldurdum ve Türk kitabı okudum; ben de halis bir Anadolu çocuğuyum: Durudan fazla olarak üç senelik bir ömrümü de Kaf dağlarının ötesinde ve berisinde yaşayan Türkler içinde geçirdim, onlarla konuştum, onlarla birlikte okudum, yazdım ve onlara bir takım şeyler öğrettim onlardan birçok şeyler öğrendim. Hiçbir tarafta türkçenin «tarihi gelişimi» diyen bir Türke tesadüf etmedim. Her ne zaman «türkçenin tarihi gelişimi»nden veyahud istikbale doğru gidişinden bahsetmek lâzım gelirse Türklerin her yerde ve her vakit buna «gelişim» ve «gidişim» dediklerini ve «gelişim», yahud «gidişim» demediklerini gördüm. Bilâkis, benim gördüğüm bütün Türk dünyasında halkın her zaman kullandığı bir söz vardır ki şöyledir:

«Perşembenin gelişti Çarşambanın gidişinden bellidir.»

Hiçbir yerde bu sözün: «Perşembenin gelişimi Çarşambanın gidişiminden bellidir.»

«Seklene girdiğini görmedim. Hatta, bizim «kaşınma» dediğimiz şey bile Türk hiçbir yerde «gidişim» demez, «gidişime» der.

İşte, bütün bunlardan dolayı, aziz dostumun bana verdiği derisi kabul etmiyerek «türkçenin tarihi gelişim» diye yazmakta devam edeceğim. Eminim ki Türk milleti de beni, kendi diline karşı hürmetsizlik eden bir muharrir olarak tanımayacak.

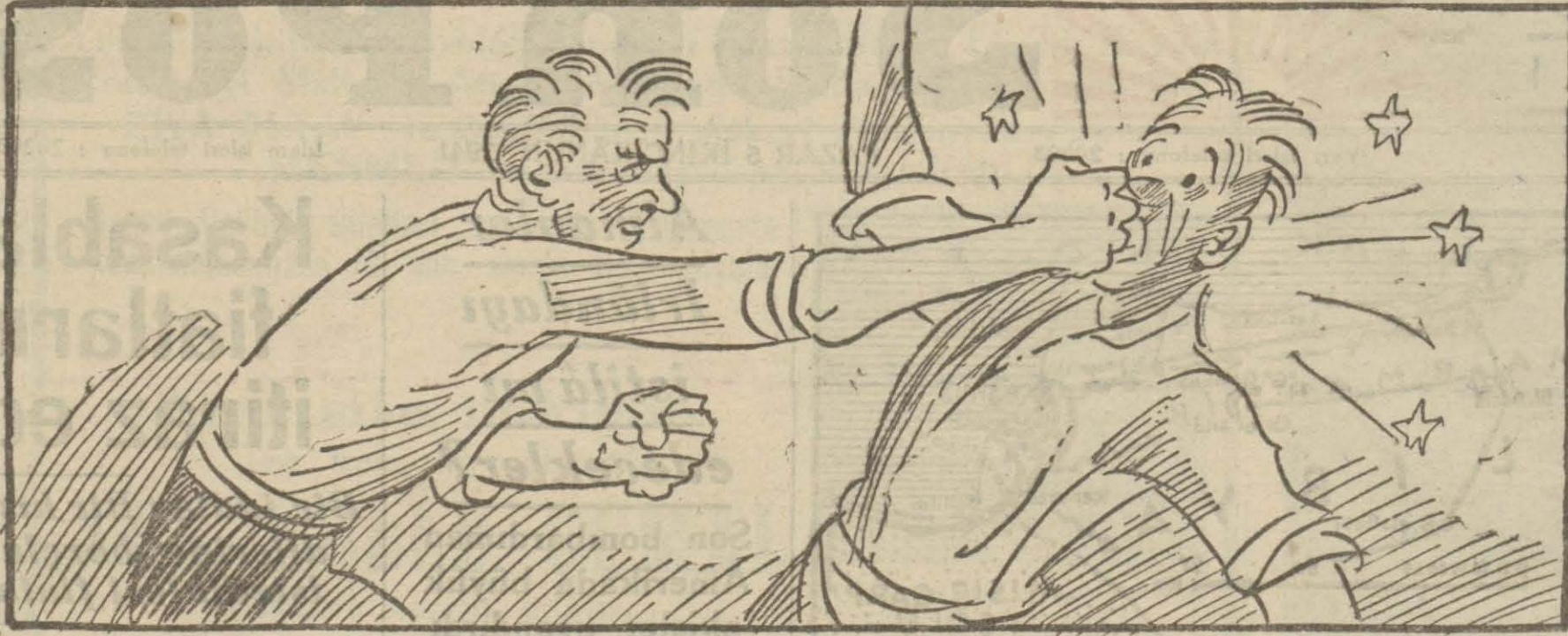
Fakat, böyle yazmakta ısrar edişimin sebepleri bundan ibaret değildir. Aziz dostum Duruya Osmanlıca yazmama lüzumunu en evvel öğretmiş olan Ziya Gökalp ta benim bu cahillene inadından dolayı memnun olacak ve ruhundan dudaklarında, şu makaleyi okurken acı bir tebessüm belircektir. Çünkü Ziya Gökalp türkçenin Türk olarak inkişafına aid kaideleri herkese kolay ve basit şekillerde anlatmak üzere yazdığı manzumede şunları söylemiştir:

Güzel dil türkçe bize,
Başka dil gece bize?
İstanbul konuşması,
En saf, en ince bize.

Lisanda sayılır öz
Herkesin bildiği söz,
Manası anlaşılın
Lügate atmadan göz.

(Devamı 7 nci sayfa)

Resimli Makale:

İnsanlar yaradılış icabı ya kavgacı, yahud da mütehammil olurlar. Her hâdiseyi izam ederek yumruğa müracaat eden birinci tipin nümu, nesidir. Bir tokat yeyince yüzünün öbür tarafını uzatana da ikinci tipin başında buluruz. Her iki tip de ruhan, dimagan ve bedenen hastadır.

Ruh, dimağ ve vücut bakımından müvazeneli insan bir taraftan âsâbına hâkim, diğer taraftan da nefis izzetine malik olan insandır. Müvazeneli insan kavgaya önyak olmaz, fakat İsâ zamanında da değildir. Bir yüzüne tokat yeyince öbür yüzünü uzatmaz, düşünmeyi olduğu kadar hatırlamayı da bilir.

[GARİB TETKİKLER]

Harblerde bir düşman askerinin ölümü galib tarafa kaç mal oluyor?

Hayat ve medeniyetin ilerlemesi, yaşayış seviyesini yükselttiği kadar mesai şekillerini de nevileştirmiştir. Bu yüzden doğan güçlüklerin sayısını saymakla bitmez. Gerek medeniyetin ilerlemesi, gerek yaşama seviyesinin yükselmesi ve gerek bu yüzden husule gelen güçlüklerin bir araya gelmesidir ki bugün hayat pahallığı dediğimiz geçim zorluğunu meydana getirmektedir.

Bu yetmiyormuş gibi insanların, aralarındaki ihtilâfları halletmek için mütemadiyen silâhın hakemliğine müracaat eylemeleri, getirici işlere sarfedilebilecek büyük servetlerin tamamen menfi ve iktisadî olmayan hedefler uğruna harcanmaları neticesine dayanmıştır. Binnetice tabii hayatın pahallanması, onunla mütenasib bir surette arzı olan harb halinin de maddi ve manevî tahammül edilmez bir hale gelmesini intaç eylemiştir. Yani bir zamanlar belki masrafsız yapılabilen harb, zamanın ilerlemesi ile ve bugün, her şeyden evvel bir zenginlik ve varlık meseleleri olmuştur.

Bunu, bize, meraklı bir Amerikan politikacısı şayanı dikkat bir istatistik ile isbat etmektedir. Bu zat Amerikan âyanından Mister Bonedir. Hesabını yaparken istinad ettiği esasların nelerden ibaret olduğu meçhulümdür. Fakat verdiği rakamlar şayanı dikkat oldukları için ve belki alâkadarları bir nebze olsun düşündürülebilir ümidile bunları itibas eylemeyi faydalı bulduk.

Meşhur Romalı Jül Sezar Fransa yani eski Gol harbinin yaptığı zaman, muharebe sonunda bir bilânço tanzim ettirmiştir. Bu bilânço bu harbe beher düşman maktulünün Roma hazinesine (0,75) dolara malolduğu görülmüştür. Asırlarca sonra meşhur Napolyon Avrupa harblerine başladığı zaman bu muharebelerin bilânçosu da, beher maktulün bu büyük askere (3000) dolarlık bir fedakârlık tahmil eylediği tesbit olunmuştur. Büyük Harb, bu masrafı (5000) dolara çıkarmıştır. Bu harbin sonu almamasına ve binnetice elde herhangi bir hesap esası mevcut bulunmamasına rağmen Amerikalı âyan, bu miktarın (50,000) dolara malolacağını haber veriyor ve dünyanın bir iflâs uçurumu kenarına geldiğini söylüyor.

Çorap makinesini kim icad etti?

Birçok keşiflerin babalığı ötedenberi milletler arasında bir anlaşamamazlık mevzuudur. Nitekim çarob örne makinesinin icadı da Fransızlarla İngilizler arasında öte-

denberi halledilememiş bir dava halini almıştır. Fransızlara göre ilk çorab fabrikası her yerden evvel Fransada ve 1656 tarihinde tesis edilmiş ve işletilmeye başlanmıştır. Ve gene Fransızların rivayetine göre çorap örne makinesini icad eden aşağı Normandiyalı bir çilingirdi. Bu adam, bu makine ile ilk ördüğü çorabı Fransız kralı on dördüncü Luiye takdim etmiştir. O zamana kadar çorap el ile örülmekte idi. Bunun için de büyük el atelyeleri vardı. Bu icadın kendi san'atlarını körletmesinden korkan çorap tacirleri, rüşyete elde ettikleri bir saray hademesine, bu makine çorabını makasla birkaç yerinden kestirdiler. O suretle ki on dördüncü Lui bu çorabı giymek istediği zaman bütün ilmekleri çözüldü ve çoraplar ayağından aktı. Kral, bu vaziyet karşısında büyük bir hiddete kapıldı ve bu maskara şevî ayağından çıkarıp fırlattı, attı. Biçare kâşif te, bu yüzden, elim bir sefaletin derinliğine düştü.

İşte bu sırada, bu adamın karşısına bazı İngiliz sermaye sahipleri çıktı. Bunlar, bu adamın keşfini e-hemmiyetsiz bir menfaat mukabilinde elinden satın aldılar. Bu sayede büyük servetler yaptılar. Asıl bu servetlerin müstahakkı olan adam da, Pariste, bir hastane köşesinde, hastalık ve sefalet içinde öldü.

Maamafih bir rivayete göre, o tarihten çok evvel, makine ile örülmüş ilk ipek çorabı giyen Avrupa krallarından birinci Fransuva olmuş, aynı sene içinde de Avrupalı kadın olarak İngiliz kraliçesi Elizabet ipek çorabı giymiştir. Fakat her keşif gibi çorap makinesinin keşfi tarihinde de ihtilâf vardır ve her milletler arası şeref ve menfaat meselesi gibi, bu dava da bugüne kadar halledilmiş değildir.

Ziraat bahisleri:

Anason ziraatimiz

Birkaç yıldanberi alınan tedbirler sayesinde anason ziraatimiz süratle inkişaf ederek yıllık ekim sahası 700 hektardan 3800 hektara çıkarılmıştır. Aynı suretle alınan anason mahsulü de 400 tondan 2400 tona yükselmiştir ve her yıl biraz daha yükselmektedir

Yazan: Tarımman

Birkaç sene önce Ziraat Vekâleti vilâyetlere gönderdiği bir tamimde deniyordu ki: «Memleketimizde istihşal edilen anason mahsulünün dahil ihtiyacı karşılamadığı anlaşılmıştır. İstihlakimize yeter bir mahsul için, bugünkü zeriyahtan sabaşın en az bir misli artırılması, bunun için de anason yetiştirilecek her yerde köylünün bu ziraate teşvik edilmesi lâzımgelmektedir.»

Diğer taraftan da habet veriliyordu ki, en büyük anason müstehliki olan İnhisarlar İdaremiş, ihtiyacını dahilden temin edemediği için dışarıdan anason getirmek mecburiyetinde kalmış ve fakat bu zaruretini kendisine yükleyeceği 54 kuruş gümrük resmini hiç olmazsa 10 kuruşa indirmek üzere hükümetten bir müsaade istemiştir.

Memleketteki anason darlığını teyid ve tevsik eden bu iki vakia üzerinde o zaman hasasiyette durulanlardan biri de ben olmuştum. Hattâ bu münasebetle yazdığım bir makalede, Ziraat Vekâletinin anason ziraatini arttırmak tavsiyesini çok yerinde bulmuş ve bu arzuyu tahakkuk ettirmek için akla gelen birkaç noktayı işaret ettikten sonra ezümle demiştim ki: «Eğer bu ihtiyacımızı karşılamak üzere, çay-kahve gibi yurdun yetiştirmediği bir şey olsaydı, üzerinde pek durmaz geçerdik. Fakat bir an düşünmeliyiz ki iğeride bulamayıp dışarıdan getirmeye mecbur kaldığımız şey, onlardan biri değil; yurdun pek çok tarafında istenildiği kadar yetiştirilebilecek olan (Anason) dur. Bu itibarla mesele dikkate değer mahiyettedir. Bugünkü Türkiye, her sahada kendine yeter istihşali gaye edinmiş olduğundan bu acı duruma çok zaman katlanamaz. Ne yapıp yapıp bu münasebetsizliğin hakkından gelecektir.»

İşte bugün gözetime çarpan Anadolu Ajansının küçük bir haberinden o münasebetsizliğin giderilmiş olduğunu sezerek fevkalâde memnun oldum. Ajansın bu haberinde: Brezilya ve Urograya anason satmak imkânının bulunduğu ve ilk parti olarak 69 ton mahsul satıldığı bildirilmektedir. Demek, azımkâr büyüklere, mis aldıkları isabetli tedbirlerle anason ziraatini icab ettiği kadar genişletmeye muvaffak olmuş ve istihşalmızı, dahil ihtiyaca yettikten başka ihraç edilebilecek bir kerteğe de ulaştırmışlardır.

İki üç sene içinde böyle bir ferahlığın temini cidden iftihara değer bir başarıdır.

Besbelli ki anason ziraatimiz inkişaf ediyor. Fakat bu inkişafın seyrini bö-

le bir haberdan sezise bağlı bırakılmıyarak bir defa da rakamlara bağlamak çok yerinde bir hareket olacaktır. İstatistik Umum Müdürlüğünün bu husustaki rakamlarını gözden geçirdim:

Son iki üç yıl içinde bütün anason mntakalarında eski ekiliş nisbeti bir misli arttırıldığı gibi hiç anason ekilmeyen altı kazada da bu işe yeniden başlanılmıştır. 936 yılında bütün Türkiye de 772 hektar anason ekilmiş iken o yıldan sonra bu saha mütemadiyen artmış ve 937 de 1322 hektara, 938 de 2423 hektara, 939 da 3869 hektara balığ olmuştur.

Herhangi bir mahsulün ziraat sahasını genişletmek ve onu köylüye benimsetmek için ne kadar hesablı ve dikkatli himmetlere ihtiyaç bulunduğu düşünülürse en kısa bir zamanda varılan bu neticeye memnun olamamak, bu yoldaki himmetlere afezin dememek elde değildir.

Aynı istatistik devşirilen anason mahsulümüzü de şöyle tesbit etmekte: 936 da 455 ton, 937 de 825 ton, 938 de 1695 ton, 939 da 2480 ton. 936 dan evvelki senelerde istihşalâtımız 400 ile 450 ton arasında oynamakta idi. Halbuki istihşalimizin yerinde saymasına rağmen, son yıllarda istihlakimiz mütemadiyen artmış ve 900 tonu aşmış olduğundan, elde ettiğimiz yıllık mahsul de ihtiyacımızı karşılamaz olmuştu. İstihşalim ancak yarısını verebilen bir istihşal müvacehesinde hükümet ekimi en aşağı bir misli arttırmak lüzumunu hissetmiş ve ona göre lâzım gelen tedbirleri almış idi.

Memnuniyetle görüyoruz ki, bu sayede 400 kışur tonluk anason istihşalimiz en kısa bir zamanda 2400 kışur tona çıkarmak mümkün olmuş ve hem memleketi acı gelen anason ihtiyacından kurtulmuş, hem de köylüye yeni bir kazanç sahası açılmıştır.

Yerli kapalı kozalı pamuk

(Pamuk çeşidlerinin islahı) başlıklı bir yazımdan alâkadar zevatın a-zizlik alınıdığını öğrendik: O yazımda bildimünasebe demistik ki (Bursa gevresi Ege pamuk mntakasına ithal edildiği zaman artık buralarda mühasran Akalanın ekilebileceği söylenmiş ve yerli pamuk ekiminin kalınun yasak olduğu bildirilmiştir. Halbuki gene yerli, fakat kapalı kozalıların her tarafta ekilmesi serbesttir. Akalanın bugün eldeki çeşidi mühtin iklim ve toprak şartlarına uymuyarak ziraatçıları aksatıyorsa, onun yerine —daha erken yetişen ve muhte uyan bir Akala tipi bulunun— (Devamı 6 nci sayfa)

Sözün kısası!

Sulhu inkâr eden
Adam

E. Ekrem Talu

Dostum Ahmed Huzurevta vekâletlerin birinde orta derecede bir memurdur. Bu sıfat ve bu meşguliyet onun birazcık şair, biraz da ressam olmasına mâni olmamış. Aruzu şöyle böyle, hece veznini de zamane şairlerinin bazılarında daha iyi kullanır. Vakitle nakdi bir araya getirebildiği çok ender zamanlarda ise bir iki tıp boya edinerken, penceresinden görebildiği kadar manzarayı kâğıd üzerine koyar, gönlü eğlendirir.

Ahmed, devletin mesken bedeli namile kendisine verdiği parann üzerine bir mislini daha katarak, eski Ankaranın kenar mahallelerinden birinde bir buğuk odah, kerpiç bir evde oturur.

Sene başında ona misafir gittim. Beni sever gördüğünü halde ziyaretimden pek memnun olmadığımı hissettim. Acayib! Bizim Ahmed, yaşılandıkça adameci mi oluyordu?

Merakım uzun sürmedi. Evin içinde nazarlarını şöyle bir gezdirir gezdirmez, umduğunu hüsnükabulü niçin görmediğimi anladım.

Zira size söylemeyi unuttum. Ahmedin —Allah bağışlasın!— ırılı, ufaklı beş tane de çocuğu vardır. Beş tane çocuk ki, aralarındaki yaş farkından ötürü, düşünceleri muhtelif, zevkleri muhtelif, hayat telâkkileri, evdeki mevkileri, anne ve babalarına karşı vaziyetleri tamamen muhteliftir.

Üstelik, bu kalabalığın o evde hasıl ettiği geçim darlığını da he-saba katmak lâzım.

Yılbaşı günü Ahmed, evinde dinlenmeye karar vermiş. Gezmeğe gidecek değil al Gitmek istese de ne ile gidecek? Ayın biri o güne rastlıyor; ve maas ancak ertesi gün alınacak. Ahmed, kâğıdı, kalemi almış eline. Hafızasında Nef'in bir gazeli var; ona nazire yazacak. Dokuzluk sigarasından bir tane yakmış. kafiye hazırlamamzunda da bir buğmak üzere. Ooh! Ne âfâ!

Derken, çocuklar hep birden odaya dolmuşlar. Dolmuşlar da ne etsinler? Soba bir tane ve bu odada kuruludur.

Büyük kız pencereye saldırap açmış. Tütün dumanı, küçük bayana dokunuyormuş. Büyük oğlan buna itiraz etmiş; Üşüymüş. İkiisi ağır kavgasına tutuşurlarken, dört numara, yılbaşı hediyesi olarak aldığı ağır armonikasıle (Ayye) tango sunu tutturmuş. Üç numara onu kıskanıp feryadı basmış. O, tiz perdeden haykırıp bağırırken, en küçük de, sanki tempo tutacakmış gibi, yere çökerek tepinmeğe koyulmuş.

Derken, dışarıda, merdiven başında bir şangırtılı. Arkasından bir çığlık!

— Hiil! İlahi, geber e mi? —

Kedi, bir gözü mavî, ötekisi yeşil olduğu için asaletine herkesi inandırmış, fakat hakikatte soysuzun soysuzu bir hayvan olan «Mercan», mangalın üstündeki yemek tencerisini devirmiş. Yeniden yemek pisirmenin, yetistirmenin imkân ve ihtimali yok. Nef'in gazeli, zavallı Ahmedin hafızasında Fikretin meşhur balıkçılar manzume sine şınsak yerini terkedermiş: «Bugün açız gene evlâdlarım, diyordu peder.»

İşte, tam bu esnada, çat kapı, ben gelmişim.

Hiç bir şeyden haberim yok. sordum:

— Ahmedciğim! Bu sene sulha kavuşur muyuz, dersin?

Fena fena yüzüme baktı.

— Sulh mü? dedi. Sulh mü?

Dünyada sulhun, huzurun, rahatin kabul olduğuna inanın budalaların aklına, dünyada mevcut bostanların, bahçelerin turplarını sıkayın ben!

E. Ekrem Talu

TAKVİM

İkincikânun											
Kümü sene				5				Arabi sene			
1356								1357			
İlciânun				Resmî sene				Kasım			
28				1941				59			
PAZAR											
LUNES											
Zilhicce						MÜSÂN					
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
26	27	28	29	30	1	2	3	4	5	6	7
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
30	31	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Bir arkadaşımız anlattı:

«İstanbul sayfiyelerinden birinde küçük bir ev satılıyor, sahibinin istediği fiyat on iki bin liradır.

İhtiyacım vardı, almak istiyordum. Fakat fiyatı işidince ürktüm, sonra merak ettim, evin hakikaten bu kadar değeri var mıdır? tetkike giriştim.

Tessadüfe baktım; dört yıl evvel bu evi yapmış olan müteahhid arkadaşım çıktı, sordum. Öğrendim ki,

Bu evin toprağı bin liraya alınmış, inşaatı da tamam 3 bin liraya çıkmıştır, şimdi istenilen fiat ondan tamam 3 misli fazladır. Siz gazetede sadece yiyecek içecek maddelerinin fiatlarından bahsediyorsunuz, yüzde 10, 15, 20, yahud 50 artı, diyorsunuz, ben bazılarında fiatın yüzde 100 artmış olduğunu da kabul edeyim, fakat bu ev fiatlarındaki artış artanların muhakkak ki en fazlasıdır.»

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Telgraf, Telefon Ve Telsiz Haberleri

Makineye verilirken

Bulgar Başvekili Hitlerle görüşecekmiş

Bulgaristanda bazı askerî tedbirler alındığı bildiriliyor

Londra 5 (A.A.) — Assosied Presse göre tıbbi konsultasyon için Viyanaya gitmiş olan Bulgar başvekili Filof buradan ayrılacak meçhul bir istikamete hareket etmiştir. Tahmin edildiğine göre Filof Hitlerle görüşmek üzere Münih veya Salzburga gidecektir. Aynı ajansa göre, Bulgaristan, bazı askerî tedbirler almıştır.

İngiliz donanması Bardiyayı bombardıman etti

Bir İngiliz destroyeri limana girerek bir İtalyan gemisini batırdı diğerini alıp götürdü

Kahire 5 (A.A.) — Ajans haberlerine göre, süngü ve el bombalarıyla taarruzda bulunan İngiliz kat'aları İtalyanların mitralyöz yuvalarını tahrib etmişlerdir. Mühim miktarda tank bu taarruza iştirak etmektedir. Taarruz başlamazdan evvel bir İngiliz destroyeri Bardiyalımanına giderek bir İtalyan gemisini batırmış ve diğer bir tanesini de beraber alıp götürmüştür. Bundan başka İngiliz donanması sahile müvazi bir mevki olarak Bardiyadaki İtalyan mevzilerini 15 puskul toplarla şiddetle bombardıman etmiştir.

Esirlerin sayısı 8.000 e çıktı
Kahire 5 (A.A.) — Bardiyalımanındaki hareketin muvaffakiyetle devam ettiği bildirilmektedir. Şimdiye kadar alınan esirlerin sayısı 8.000 i bulmuştur.

Arnavudlukta büyük muharebeler için hazırlık

Bir Yunan denizaltısı Adriyatikte bir petrol gemisini batırdı

Atina 5 (A.A.) — Arnavudluk cephesinde iki tarafa büyük hazırlıklar yapılmaktadır. Yakında çok şiddetli muharebelerin vukubulacağı anlaşıyor.

Atina 5 (A.A.) — Resmî tebliğ: Lehimize neticelenen mahalli müsademeler olmuştur. Yunanlılar arasında birçok sübay bulunan 204 esir almışlardır. Ayrıca otomatik silahlar ve harb malzemesi iğtinam edilmiştir.

Atina 5 (A.A.) — Noel arifesinde 3 İtalyan gemisini batırmış olan Yunan denizaltısı tekrar Adriyatikte Sanciovanno Demedia limanını açıklarında bir İtalyan petrol gemisini batırmıştır.

İlgi tereden alacağımız eşyanın tesbitine başlandı

Ankara 4 (Hususi) — Hariciye Vekâletinde, umumî kâtib Numan Menemencioglu'nun reisliği altında toplanan bir komisyon, İngiltere'den getirilecek olan her türlü malzemenin tesbitine başlamıştır. Ticaret müsteşarı Halid Nazmi Kışmır ve muhtelif Vekâlet mümessillerinden teşekkül eden bu komisyon gerek devletin ve gerekse halkın ihtiyacı olan bütün maddeleri tesbit etmektedir.

50 milyon liralık su projesi

Ankara 4 (Hususi) — Nafia Vekâleti yurdun muhtelif köşelerinde zaman zaman vukua gelen su baskınlarının önüne geçmek, aynı zamanda akar suların istifade temin etmek için 50 milyon liralık bir su projesi hazırlamıştır.

Su baskınına uğrayan yurddaşlara Kızılayın yardımı

Silivri önündeki deniz kazasından hayatta kalan Musevilere de yardım edildi

Ankara, 4 (A.A.) — Türkiye Kızılay Cemiyeti umumî merkezinden:

Edirne'de su baskınına uğrayan vatandaşlarımızın yardım yapılması üzere 12/12/1940 tarihinde, 2000, 17/12/1940 tarihinde 3000, 30/12/1940 tarihinde 3000 ve 4/1/1941 tarihinde 2000 lira ki cem'an 10.000 lira ile 200 manto, 200 entari, 200 kazak, 140 gömlek, 300 çift ayakkabı, 200 çift çorap, 20 bluz, 500 battaniye mahalli Kızılay merkezine gönderilmiştir.

Ankara, 4 (A.A.) — Türkiye Kızılay Cemiyeti umumî merkezinden:

"Havacılık sahasında İtalyan yoksuzluğu"

Londra, 4 (A.A.) — Avam Kamarasından Vernon Barlett, News Chronicle gazetesinde, Akdenizde harbe iştirak etmek üzere Alman tayıyare filolarına İtalyaya gittiği hakkındaki haberi tefsir eden bir yazısında diyor ki:

Alman tayıyarelerinin Libyaya gidişi, havacılık sahasında İtalyan yoksuzluğunu gösterdiğinden dolayı bilhassa ehemmiyeti haizdir. Garbi Avrupa tayıyare meydanlarında İtalyan tayıyareleri de geri çekilecektir.

Bu harbin meydana koyduğu şeylerden bir tanesi de İtalyan tayıyarelerinin fenalığıdır. İyî pilotlar tarafından idare edilmesinde rağmen, İtalyan tayıyareleri, hemen daima, manevra kabiliyeti ve ateş kudreti azlığı dolayısıyla mahkûm vaziyete düşmüşlerdir. Bu şeraitte, müdahalenin neticeler verebilmesi için Almanyanın Libyaya birçok filo göndermesi icab edecektir. Fakat her Alman filosu, İtalyayı biraz daha fazla hacil vaziyete düşürecektir. Çünkü İtalya kendisini, propagandacılarının hergün mağfobiyetini haber verdikleri bir düşmana karşı yabancı yardımını istemek mecburiyetinde görmektedir.

İngiliz - İspanyol anlaşması

Nevyork, 4 (A.A.) — Tas: Nevyork Times gazetesine göre İngiltere ile İspanya hükûmetleri Tancadaki İngiliz menfaatlerinin korunması meselesinde anlaşmışlardır. Anlaşmanın birkaç gün içinde imzası beklenmektedir. Tancanın harben sonraki statüsü hakkındaki müzakerelere devam edilmektedir.

Gazete, Amerikadan İspanyaya hububat gönderilmesi hakkındaki müzakerelerin de devam ettiğini yazıyor.

Balkanlarda Alman faaliyeti

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
Bulgar başvekili Filof'un Viyanada ne görüşeceği bilinmiyorsa da Bulgar Kralı Boris'in arzusu Bulgaristanın bitaraflığını idame ettirir.

Romanyada

Romanyada ise Alman faaliyetinin alametleri daha aşikârdır. Eski Alman polisi şerhlerinden meş'um Von Killingerin Fabricious'un yerine elçi tayin edilerek Bükreşe gelmesi Demirmuhafızlarla Gestapo tarafından yapılan tethiş hareketi aynı zamana tesadüf etmiştir. Alman tazyikli Romanya üzerinde artmaktadır. Buna mukabil Türkiye bütün tehdid ve davetlere karşı metanetini muhafaza etmiştir.

Türkiye ve İtalya matbuatı
İtalyan matbuatı Türkiye'ye karşı tekrar şiddetli bir mücadele açmıştır. Giornale d'Italia gazetesi, Türkiyeyi, 12 ada hakkında İngiltere ile gizli bir anlaşma yapmış olmakla itham etmektedir.

Diplomatik muharrir göre, bu ani hücumun sebepleri karanlı kalmakta ise de İtalyanların B. Hitlerin Türkiye'yi elde etmek için rüsvet olarak 12 adadan bir kaçının Türkiye'ye terkî hususunda B. Mussoliniyi ikna etmek istediği hakkındaki haber itibardan düşürülmek istenildiği tahmin edilebilir.

Muharrir sözlerini şu suretle bitirmektedir:
İtalyanlar Türkiye'yi korkutmak istiyorlarsa, zamanı fena seçmişlerdir.

Menemende su baskınına uğrayan vatandaşlarımızın yardım yapılması üzere mahalli Kızılay şubesine 31/12/1940 tarihinde Ziraat Bankası yıldırım havalesile 500 lira gönderilmiştir.

Musevilere yardım
Ankara, 4 (A.A.) — Türkiye Kızılay Cemiyeti umumî merkezinden:

Silivri'nin Banbazburnu önünde hava muhalefetinden batmış olan Uruguay bandırak Salvatura isimli yelkenliden hali hayatta kalan 120 Musevilin mübrem ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere 1200 lira muavenette bulunulmuştur.

Amerikan - Japon hâdisesi kapanmadı

Peiping, 4 (A.A.) — Royter: Japon makamları, geçen Pazartesi günü Amerikan bahriyelilerinin tevkifi ve kendilerine fena muamele edilmesi üzerine verilen Amerika protestosunu reddetmişlerdir.

Japon askeri makamları tarafından mahalli matbuat vasıtasıyla nesredilen bir beyannamede müzakerelerin dün geç vakit akim kaldığı bildirilmekte ve şu suretle nihayet bulmaktadır:

Japonya hâdisesinin Amerikan makamları tarafından itiraz edilen hattı hareketten müstakil olarak hali hakkındaki noktâ nazardır ısrar edecektir.

Amerikaya yeni tayin edilen Japon sefiri amiral Nomuranın alelacele vaki ziyareti hâdisi ile alakadardır.

Almanya'da münakale şeraiti güçleşti

Londra, 4 (A.A.) — İyî haber alan muhtelif membalardan Londra'ya gelen haberlere göre Almanya'da münakale şeraiti çok güçleşmiştir. Berlin'den Bale'e giden bir yolcu 30 defa tren değiştirmek mecburiyetindedir.

Yolcu trenlerinin adedi normal zamandaki trenlerin yüzde 30 u nisbetinde azdır. Otobüs servisleri de büyük bir nisbet dahilinde tahdit edilmiştir. Bir yerden diğer bir yere gitmek çok müşküldür. Hususi otomobiller benzinsizlik yüzünden kullanılmaz haldedir. Bu haberler, İngiliz hava hücumlarının Almanya'daki münakale şartları üzerinde tasavvur edildiğinden fazla tesir yaptığını zannettirecek mahiyettedir.

Almanlar istilâ teşebbüsünde muvaffak olacaklar mı?

Londra, 4 (A.A.) — Nevyorktan bildirildiğine göre Gallup enstitüsü tarafından efkârı umumiyede yapılan ve Nevyorkta bugün neticeleri nesredilen şu yoklamalar, Amerikada İngilizlerin muharebe kabiliyetine ve maneviyatına olan itimadın gittikçe zihinlerde yerleştiğini ve Amerikanın da kendi emniyetinin İngiltereye yapılan teslimatın intizamına ve artmasına bağlı bulunduğunu anlattığını göstermiştir.

«Memleketimizin müstakbel emniyetinin İngilterenin zaferine bağlı bulunduğu kanaatinde misiniz?» sualine verilen cevabların yüzde 68 i «evet», yüzde 26 sı «hayır» olmuştur. Cevabların yüzde 6 sı müphemdir.

«1941 senesi içinde Almanya, İngiltereyi istilâ etmek teşebbüsünde bulunduğu takdirde muvaffak olacağına zannediyor musunuz?» sualine verilen cevabların yüzde 11 i «evet», yüzde 74 ü «hayır» olmuştur. Cevabların yüzde 15 i müphemdir.

seyhan barajı ikmal edildi

Adana 4 (Hususi) — Seyhan barajı, kanal ana inşaatı ikmal edilmiştir.

Siyasetin ALEMİNDE

Amerika ve Almanya

Yazan: Selim Ragıp Emeç

İngiltere, Amerikadan yapmakta olduğu mübayaat için tahsis ettiği dolar döviz stokunu bitirmiş gibidir. Halbuki harbe devamına imkân elde edebilmek için Amerikan dövizine ihtiyacı vardır. Amerika İngiltereye kredi açamaz. Amerikan piyasasından istikraz aktetmesine de müsaade edemez. Çünkü buna, Amerikan bitaraflık kanunu ile Conson akti ismi verilen bir diğer kanun mândir. Fakat bu mânilere rağmen Amerika İngiltereye her suretle yardım etmek arzusundadır. Geçen harbe İngiltereye açılmış olan büyük mali krediler tesviye edilmemiştir. Çünkü bu borçları İngilterenin ödeyebilmesi için kendisinin de alacaklı bulunduğu kimselerden tahsilatını yapabilmesi lâzımdır. Onlar tahhüdlerini yerine getirmeyince İngiltere de Amerikaya olan borçlarını ödeyemedi.

Bu hal Amerikan halkının psikolojisi bakımından Avrupa ile bir nevi kat'ıtalâka etmesini mucib oldu. Amerika zimamdarları şimdi istiyorlar ki geçmişte irtikab edilmiş olan bu nevi hatalar tekrerrür etmesin ve yeniden, iki dost âlemin arasını açabilecek olan bir takım yanlışlık tohumları ekilmesin, ne yapmalı?

Amerika cumhuriyeti şimdi buna bir çare bulmuş gibidir. Bu çare şudur:

İngiltere hükûmeti bundan böyle ihtiyaçlarını doğrudan doğruya hususî müesseselere değil Amerikan hükûmetine bildirecek, o da bunları, si parışler halinde Amerikan müesseselerine devredecek ve bu esya İngiltereye verilecektir. Şu şartla ki İngiltere, bilâhare bu esyayı aynen Amerikaya ödeyecek, bunlardan bozulmuş olanları da tamir edecektir.

Bu tesviye tarzının İngilizleri memnun ettiğinde şüphe yoktur. Çünkü bir defa bu şekil mali kredi meselesini ortadan kaldıracaktır.

1917 de harbe giren Amerikanın, Avrupa'ya anjane ettiği büyük sermayenin artkasından gitmiye mecur olduğu söylenmiştir. Bu defa, tehlike, bu şekilde bertaraf edilmiş oluyor gibidir.

Fakat bu yardımların ergeç Amerikayı, tıpkı bir zamanlar İtalyanın, bugün de İspanyanın vaziyetinde olduğu gibi bitarafıktan çıkarıp harb harici bir duruma sevketmesi muhtemeldir. Şu zamanda İngilterenin ticaret gemisine olan ihtiyacını, harb münasebetinde Amerikada kalmış olan Alman gemileri gidermek hususunda ileri sürülen bazı mütaleaların, böyle bir vaziyete ergeç ihdas edeceğinden şüphe edilemez. Netekim bu münasebetle hassas bir noktasına dokunulmuş olan Almanyanın da, ilk defa, Amerikaya karşı, polemik mahiyetinde ilk ses yükselmiş oluyor. Şiddetli bir matbuat münakaşası, bir kaç sert söz ve nihayet harb dan, günün görmemiş olduğu ve tanımadığı hâdiselerden geçmektedir. Bundan dolayı ki muhbirler Amerikan münasebetleri, kısa zaman içinde ehemmiyetli bir safhaya girmiş oluyor. Önmümüzdeki günlerin, bu vadide çok daha ciddi inkişafılarına imkân vereceğinden şüphe edilemez.

Selim Ragıp Emeç
Büyük İngiliz Transat'antiği Okyanosu geçti

Londra, 4 (A.A.) — Dünyanın en büyük gemisi olan 85.000 tonluk «Queen Elizabeth» Nazi bombalarının gözleri önünde Atlas Okyanusunu gene hâdisesiz geçmeğe muvaffak olmuştur. Gemi takriben 10.000 kilometrelik bir mesafe katettikten sonra Kapa muvasalat etmiştir.

Çoktan hareket eden Queen Elizabeth, Trinite yolunu takip etmiştir. Yakında meçhul bir semt müteveccihen Afrikadan yola çıkacaktır.

Vapurun süvarisi J. C. Townley, şunları söylemiştir:
«Yolda hiçbir düşman gemisini tesadüf etmedik. Yolculuğumuz biki bir tenezzüh oldu ve gemi iy şartlar içinde sefer etti. Esaser Queen Elizabeth, seyahat ettiği gün gemilerin en iyilerinden biridir. Seyahatin 14 gün sürmüş olmasına rağmen hiçbir zaman bütün sülâtilmizle gitmek mecburiyetinde kalmadık.»

Amerika yeniden 200 ticaret gemisi inşa ettiriyor

Vaşington, 4 (A.A.) — Rozvelt, 200 ticaret gemisinin inşası hakkındaki programı bildirirken demmiştir ki:

Halen o derece büyük tonilâto miktarında vapur batmaktadır ki harb sonunda ve belki de daha evvel vapur yokluğu hissedilecektir. Binaenaleyh hükûmet, istikbal için muhtemel bulunan bu yokluğa karşı koymak için tedbirler almayı kendisine vazife bilmiştir. İnşa edilecek vapurların hepsi bir tek modelde olacaktır. Zira vapurların muhtelif tipte inşası, 6 ilâ 8 ay daha fazla zamana ihtiyaç gösterecektir.

Ruzveltten, İngilterenin başka torpido muhribleri istediği hakkındaki haberin doğru olup olmadığını sorulmuştur. B. Ruzvelt, bu suale cevaben, bunlar gazete hikâyeleridir, demmiştir.

İngiltere istifade edecek
Vaşington, 4 (A.A.) — Buradaki umumî kanaate göre, İngiltere, bu senenin sonunda Ruzveltin ticaret vapurları inşası hakkındaki programından istifade edecektir. Bir buçuk milyon tonilâto hacminde vapurun süratle inşası, önümüzdeki sene için bir tonilâto ihtiyacı teşkiline yardım edilecektir.

İngiliz hava kuvvetleri 3 üncü defa Bremen'e hücum ettiler

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
15 metreden

Hedefi terkederken, bir demiryolu iltisak noktasında bir fabrikanın büyük bir binası yanmakta ve bu yangın etrafa sırayet etmekte idi. Demiryolu istasyonunun hemen garbinda müteaddid endüstri binaları alevler içinde idi. İstasyon civarında da birçok yüksek infilâk bombası düşmüştür. Bu hücum esnasında bir tayıyare on beş metreye kadar aşağıya inmisi ve bir projektör grupunu tahrib etmiştir.

İngiltere üzerinde
Londra 4 (A.A.) — Düşman tayıyareleri bu gece batı İngilteresinde, iki Bristol şehrine taarruz ederken İngiliz bombardıman tayıyareleri de üstüste üçüncü gece olmak üzere Almanya'daki Bremen'i bombardıman ediyorlardı.

Bristol'e karşı yapılan hücum şimdi artık mutad olan usulle başlamıştır. Aydınlatıcı fişekler atıldıktan sonra yüzlerce yangın bombası ticarethanelere mağazaların üzerine bırakılmış ve fakat daima uyanık olan alâkadar servislerle hakin gösterdiği faaliyet sayesinde bütün yangınlar söndürülmüştür. Yüksek infilâk kudretli bombalar bir hastaneyi hasara uğratmıştır. Bir belediye kliniğine, bir manastıra, bir otele, bir sinemaya, 3 mektebe ve bir ticaret haneyeye bomba isabet etmiştir.

Alman tebliği
Berlin 4 (A.A.) — Resmî tebliğ: Fena hava şartlarına rağmen Alman hava kuvvetleri tarafından dün yapılan keşif uçları iyi neticeler vermiştir. İngilterenin doğu cenubunda bir tayıyare meydanına muvaffakiyetle taarruz edilmiştir.

Dün gece muharebe tayıyarelerinin mürekkebi filolar Bristol limanına hücum etmişlerdir. Atılan mühelif çaplarda bombalar uzak mesaededen görülebilen büyük yangınların çıkmasına ve infilâklar vukua bulmasına sebebiyet vermiştir. İngilterenin doğu-cenubunda mühim hedeflere de taarruz edilmiştir.

Dün gece düşman tayıyareleri Almanyanın şimalinde muhtelif yerlere hücum etmişler, bilhassa meskûn mahallelere yangın bombaları atarak birçok yangınlar çıkarmışlardır. Askerî zarar ve harbin sevk ve idaresi bakımından vukua gelen zararlar ehemmiyetsizdir. 2 İngiliz tayıyaresi düşürülmüştür. Bunlardan biri bahariye bataryaları ateşle düşmüştür. İtalyan tayıyarelerinden biri üssüne düşmüştür.

Vali Parti ve matbuat rafine bir ziyafet verdi

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
encümeni azası ve matbuat erkânı hazır bulunmuşlardır.
Samimî bir hava içinde cereyan eden ziyafetin sonunda Belediye Reis muavini bir nutuk irad ederek matbuatın hizmetlerinden, bu vadide şehrin umranı münasebetle gösterilen yardımlardan bahsetmiştir.

Libyada İtalyan tarafından terk edilen eşya

Kahire, 4 (A.A.) — Roy Garb Çölündeki harekâtı takden hususî muhabirî bildiriyor:

Bu Garb Çölünün muhtelif sınırlarında görülen manzara her şeyi satan büyük bir mağazâ için benzemektedir. Şu fark mağazanın eşyası sırf İtalyanlar tarafından alelacele terk edilmiş üstüste yığılmış olan muhtelif levazımından terakküb etmekte İngiliz ordusunun bir kısmı bunların ayrılması ve sayılması meşguldür. Bir otomobile bine İtalyanlardan zapt edildiği evv ilân edilmiş olan 329 toptan mübir kısmının etrafında doluşturmizlenmiş ve yağlanmış olan topların ekserisi işe yarayacak haldedir. Çölün diğer bir kısmı süngü stokları var. Diğer taraftaban şapkaları, çadırlar, örti ve diğer bir yerde de mühimmat günları, yalnız bu kadar müteene esya arasında bir otomobil ser eksik, çünkü işiyecek halde bulunan bütün arabalar, bittabi bir sahiblerinin değil, İngiliz ordusu ihtiyaçları için yeniden harekete tirilmiştir. Bazan bu arabaları tutmak ve işletmek için İtalyan sirlirinin hizmet teklifinde buldukları da görülmektedir.

Bitaraflara aid 341 vapur batırıldı

Kopenhag, 4 (A.A.) — Stefa «Social Demokrat» gazetesinin Stokholm muhabirinin bildirdiğine göre şimdiye kadar harbd doğan sebeblerle 1.350.000 t hacminde, bitaraf devletlere ait 341 vapur batmıştır. 2063 gemi ölmüştür.

Almanlar İrlanda'yı istilâ mı edecekler

(Baş tarafı 1 inci sayfa)
nın «haksız yere istilâsı» ismini verdiği hareketten dolayı Almanyanın Vaşington büyük elçiliğine telgraf bir protesto göndermiştir. Gönderilen protestoda cemiyet birkaç milyon Amerikanın hissiyatına tercüman olduğu zikir ve İrlandalıların son iki günde Almanlar tarafından insafsızca katledilmesinden derin bir endişe uyandırdığı ilâve edilmiştir.

Pamuk kongresi dün son toplantısını yaptı

(Baş tarafı 1 inci sayfa)

ranlarını arzettikten sonra Vekil kongre dileklerinin yerine getirilmesi için imkân dahilinde olan her şeyin yapılacağı tebarüz ettire kapama nutkuna alkışlarla dinleme toplantısına nihayet vermiştir. Pamuk kongresi azası, kongre pandktarı sonra orman çiftliği hayvanat bahçesini gezmiştir.

Bundan sonra Ziraat Vekilim Muhlis Erkmen kongre azası şerefine Şehir lokantasında bir öğle ziyafeti vermiştir.

Vekil'in nutku

Samimî geçen bu ziyafetin sonunda Vekil pamuk toplantısının çok ve lûd mesaisini tebarüz ettiren bir nutuk söyleyerek arkadaşlarının, gerek Vekâlet ve gerek şahsı hakkında teşekkür edip kiyametli tevccüde ve iltifatlarına karşı şükran borcunu onları direkt ve dileklerini yerin getirmeğe çalışmakla fiilî olarak ödiyeceğini teyid ettikten sonra demmiştir ki:

Arkadaşım Fevzi Lütfi bana hocam diye hitab etti ve bu suretle en hassas bir damarına dokunmuş oldu. B hocam için en büyük şeref en büyük iftihar, yetiştirdiği talebsinin kendisini geçtiğini, kendisinden daha yükseleldiğini görmektir. Aranzıda bir çok talebem var. Bu taleberimin, bu arkadaşlarımızın büyük muvaffakiyetlerini, ilimlerini ve faziletlerini görmele bir hocanın duyabileceği en büyük şeref ve iftihar duyuyorum. B iftihar ve şeref yaşlarını eğer gözlerimde görmüyorsanız, bu onları kalbime dökülüşündendir.

Bundan sonra Ziraat Vekilimiz içinden yetişmiş içinde büyümüş olduğu ve içinde bulunmakla gurur duyduğu Türk köylüsü şerefine kadehin kaldırmıştır.

İktisad Vekili balikesirde

Balikesir, 4 (A.A.) — İktisad Vekili Hüsnü Çakır dün şehrimizi ziyaret etmiştir.

Şehir Haberleri

"Paramız varken annem mutlaka dilenmemi istiyor,"

Sokakta dilenirken yakalanan 12 yaşında üstübaşı temiz bir kız çocuğa karakolda ağlıyarak böyle söyledi

Dün zabıta, üstü başı temiz ve utangaç tavırlı 12 yaşlarında kadar tahmin olunabilen Semahat adında bir kız sokakta dilenirken yakalanmıştır.

Karakola getirilen genç kız, ağlıyarak şu şayanı dikkat sözleri söylemiştir:

«— Muhtaç bir aile olmamıza rağmen, annem mutlaka dilenmemi istiyor ve bu sebeple de «dilençlik kârlı ve çok kazançlı bir iştir!» diyerek beni kandırmağa çalışıyordu.

Annemin bütün teşvik ve ısrarlarına rağmen bu işi yapamıyacağımı ona defaatla söyledim halde bir türlü kendisine söz geçiremedim. Nihayet gençlerde «bugün de sözümlü dinleyip dilencilğe çıkmazsan, seni evden kâfi dışarı ederim!» diye beni tehdit etti. Sokak ortalarında kalmak korkusuyla bu teklifini mecburi olarak kabul ettim ve o günden sonra dilencilğe başladım.

Aradan bir hafta geçmiş olduğu halde bu fena işe bir türlü alışamadım.

Semahatın bu hazin ifadesini müteakib annesi yakalanmıştır. Tophanede Karabaş caddesinde 79 sayılı evde oturan ve isminin Saide olduğu anlaşılan bu kadın hakkında takibata başlanmıştır.

Dün 26 zeytinyağ muhtekiri yakalandı

Belediye İktisad Müdürlüğü memurları, dün Kadıköyde 15 ve Üsküdar'da 11 zeytinyağı muhtekiri yakalanmışlardır.

Kadıköyde yakalanan muhtekirler Üsküdar Asliye ceza mahkemesi tarafından 25'er lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir.

Çocuk Esirgeme Kurumunun müsameresi

Ç. E. K. Eminönü Kazasından: Çocuk kütüphaneleri ve Çarşıkapı çocuk dispenseri menfaatine her se ne mutad verilen müsamereler, bu sene de misli bir yerde görülen zengin bir programla 21 İkincikânun 1941 Sa il akşamı Beyoğlunda Fransız tiyatrosu binasında verilecektir. Hem hoş vakit geçirmek, hem Kurumumuza hayırlı bir yardım yapmak üzere şimdiden biletlerinizi Ç. E. K. Eminönü Kazasının Divanyolundaki merkezinden tedarik etmeniz dileriz.

Profesör M. Şekibin konferansı

Eminönü Halkevinde: 6/1/1941 Pazartesi günü saat (18) de Evmisan Çağaloğlundaki salonunda Üniversite Edebiyat Fakültesi profesörlerinden Mustafa Şekib Tunç tarafından (Halk nedir) mevzuolu bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur.

Dünkü ihracatımız 500 bin lira

Dün muhtelif memleketlere 500.000 liradan fazla ihracat yapılmıştır. Bu suretle 1941 senesinin ilk haftasında yalnız İstanbuldan yapılan ihracat 1 milyon 200 bin lirayı geçmiş bulunmaktadır.

Dün Amerika ve Finlandiyaya tütün, deri, İsviçre tiftik, Filistin, Romanya ve Yunanistan balık, Macaristan fındık, İsviçre tiftik ve fındığı gönderilmiştir.

Peynir kaçakçılığı

Buzhanedeki peynirlere el konacağını anlayan bir kısım tüccarlar, Trakyadan kamyonla getirdikleri peynirleri satıyorlarmış

Dün bir peynir muhtekiri yakayı ele verdi

Piyasadaki peynir ihtikârını önlemek için mürakabe bürosu yapmakta olduğu tetkiklerini ikmal etmiştir. Yapılan tetkiklerde, buzhanede kâfi miktarda stok olduğu görüldüğü bunların derhal piyasaya verilmesi tüccarlara bildirilmiştir. Bu suretle peynirleri kuzumsuz yere buzhanede beklemelerine imkân verilmeyerek derhal satışa çıkarılmaları olacaktırlar.

Diğer taraftan bazı tüccarların buzhaneye koymadan yüksek fiatlarla peynir sattıkları da tesbit olunarak derhal faaliyete geçilmiştir. Bu hususta yapılan tetkiklere göre, bazı tüccarlar Trakyadan kamyonla getirdikleri peynirleri istedikleri fiyatlara yüksek fiatla satmaktadırlar. Mürakabe bürosu dün yaptığı sıkı tetkikler neticesinde bu suretle peynir satan Kadri isiminde bir

peynirciyi yakalamıştır. Kadri, Edirnedan kamyonla getirdiği 200 tenekte peyniri bütün gümrüğünde Yani Teodiyadis isminde diğer bir peynirciyi satariken yakalanmıştır. Peynirci 40 kuruştan satılması lâzım gelen peyniri 42,5 kuruştan satıldığından dolayı hakkında kanunî muameleyle başlanmıştır. Diğer taraftan bu şekilde yapılacak her türlü ihtikâr hareketlerine mâni olmak için şiddetli tedbirler alınmıştır. Mal almak isteyen tüccarların doğrudan doğruya buzhaneye müracaatları lâzım geldiği kendilerine bildirilmiştir.

Alâkadarların ifadesine göre buzhaneden piyasaya fazla miktarda peynir sevkedildiğinden küçük toptancılar mahalle bakkallarına kadar her tüccarda peynir bulmak mümkün olacaktır.

Aklı sıra nişanlısından intikam almak istemiş

Mahmudpaşada vukua gelen garib bir vak'a dün adliyyeye intikal etmiştir.

Süren isiminde bir genç, evvelki akşam arkadaşları Agob ile birlikte, eski nişanlısı Zarahinin çarşısında olduğu terzi dükkânına gitmiştir. Bu sırada Zarahi dükkânın üst kısmına çıkmış, gençler derhal dükkân komşularına müracaat ederek: «— Zarahiyi ustası fena bir maksadla yukan kata çıkardı.»

Demişler ve ortalığı velveleye vermişlerdir. Nihayet, iş büyümüş, mahalle bekçisine kadar aksetmiştir. Bekçi, gençlerin iddası üzerine dükkânı girerek, hâdiseyi tahkik etmiştir. Filhakika üst kattan aşağı inen Zarahi, bekçiye elbise değiştirmek için, yukarı çıktığını söylemiş, fakat kendisine yapılan bu hakareten dolayı gençlerden davacı olmuştur.

Bu hâdiseye dün Asliye 8 nci ceza mahkemesine intikal etmiş, hakaret tamamile sabit olamadığından, mahkeme Süren ile Agobu beraat ettirmiştir.

Birçok semtler ağaçlandırılıyor

Belediye yeniden şehrin muhtelif semtlerini ağaçlandırmağa karar vermiş ve bu maksadla faaliyete geçmiştir.

Caddelere dikilecek fidanların, hayvanlar tarafından tahrib edilmemesi için de ayrıca tedbirler alınacaktır.

Üçüncü sınıf içkili yerlere zam

Belediye İktisad Müdürlüğü, Beyoğlu, Eminönü, ve Kadıköy kaymakamlıklarından eğlence yerlerine aid tarifelerin tatbik şekli etrafında muvafak izahat istemiştir. Belediye üçüncü sınıf eğlence yerlerinde içki fiyatlarına bir miktar zam yapacaktır.

VEFAT

Eski İstanbul müddeiumumlerinin den Sedad Erden'in biraderi ve Adana Ziraat Mektebi Müdürü Muzaffer Erden, Nazilli Sümerbank fabrikası dahiliye mütehasssisi doktor Mustafa Reşad Erden, kurmay yüzbaşı Nusret Erdenin babaları Reşad Erden Beşiktaş Yıldız caddesi 32 numaralı evinde vefat etmiştir.

5/1/1941 günü Beşiktaş Sınanpaşa camisinde öğle namazı kıldıktan sonra Ortaköydeki aile kabristanına defnedilecektir. Merhuma Cenabı Hakın rahmetini dileriz.

Doktorlar dün senelik toplantılarını yaptılar

Türk Hekimleri Yardım Cemiyeti dün 13,30 da cemiyetin Çağaloğlundaki binasında bir toplantı yapmıştır.

Toplantıya riyaset eden operatör M. Kemal Öke cemiyetin 940 yılına aid faaliyet raporunu okumuş ve rapor heyeti umumiye tarafından mütefakan tasvib edilmiştir. Daha sonra cemiyet azasından olup ta, geçen sene vefat eden 18 hekimin hatıraları saygıyla anılmıştır.

Bilâhare cemiyet umumi kâtibi Dr. Ahmed Sükrü Enefin Divarbakır mebusluğuna tayinle inhilâl eden kâtibliğe yeniden intihab yapılarak Dr. Nuri Osman Eran seçilmiştir.

Cemiyet idare heyeti mürakabliklarına da Dr. Mustafa Talât Özkan ve Dr. Lütfi Eti intihab edilmişlerdir.

Ruznamedeki maddelerin müzakeresine geçilerek 1941 yılına aid bütçe tetkik ve tasdik edilmiş, cemiyete yeniden iltihak eden 15 doktorun tahliyi yapılmış ve celseye nihayete verilmiştir.

Denizde bulunan genç kadın cesedi

Dün Yalova ile Koruyucu köyü arasındaki Buyurtu mevkiinde deniz kenarında genç bir kadın cesedi bulunmuştur. Henüz hüviyeti tesbit edilmeyen cesedin vücudünde müteaddid yara izleri vardır.

Bir cinayet şüphesini uyandıran bu vak'a etrafında mahalli zabıta ve adliyesi tahkikat yapmaktadır.

İngiltereden gelen kauçuklar

İngiltereden mühim miktarda kauçuk gelmiştir. Evvelce gelen partilerle birlikte bu son gelen kauçuklar piyasadaki ihtiyacı tamamen karşılayacak derecede bulunmuştur. Bunlar, alâkadar firmalara ihtiyaçlarına göre tevzi olunacaktır.

Diğer taraftan, piyasada kauçuğun bollanması üzerine son zamanlarda çok yükselen kauçuk ayakkabı fiyatlarının bir miktar düşeceği söylenmektedir.

Bir gıda maddesi muhtekiri daha...

Sarıyerde, Yenimahalle caddesinde 27 sayıdaki bakkalılık yapan Bedrosun dükkânında mevcut muhtelif gıda maddelerini muayyen miktarda fazla fiatla müşterilerine sattığı tesbit edilmiş, yakalanarak ihtikâr suçundan adliyyeye verilmiştir.

Ayakkabı fiyatlarının artışı tetkik ediliyor

Fiat Mürakabe Bürosu, 1937-38 ayakkabı fiyatlarını gözden geçirerek yükseliş nisbetini tesbit ve hakiki kâr haddini tayin edecek

Fiat Mürakabe bürosu piyasada gıda maddelerinden başka bazı gıyeyecek eşyası üzerinde de tetkikler yapmaktadır. Bu meyanda ayakkabı fiyatlarında görülen gayri tabii tereffü nazarı dikkati celbetmiş olduğundan, bu yükselmenin sebebleri tetkik edilmektedir. Komisyon emsal olarak harben evvelki normal seneler olan 37-38 senesi fiyatlarını nazarı itibara alarak bu seneki ayakkabı fiyatlarını tetkik edecektir. Misal olarak 1937-38 senesi zarfında bir ayakkabı üzerinde kâr yüzdesi yirmi ise, şimdi de aynı olması lâzım gelecektir. Yükseliş bundan yukan işe komisyon sebeblerini inceden inceye tetkik ederek hakiki kâr yüzdesini bulacaktır.

Diğer taraftan toptancılar tarafından ayakkabıların bazı kunduracılar tarafından felâh fiatlarla satıldığı görüldüğü, bu hususta da tetkiklere başlanmıştır. Komisyonun bu hususta önümüzdeki haftalar içerisinde bir karar vereceği zannedilmektedir.

Muhtac asker aileleri için alınan paralar

Muhtac asker ailelerine yardımcı mükellef vatandaşlardan bir kısım vilâyet ve belediyyeye müracaat ederek kendilerinden istenen yardım parasının fazla olduğunu ileri sürmüşlerdir.

Mükelleflerin bu itirazları yarı vilâyette yapılacak bir toplantıda tetkik edilecektir.

Bu hususta alâkadarların mütalealarına müracaat edilecektir.

Yeni Kars valisi gitti

Kars valiliğine tayin edilen Hüdaî Karataban, dün öğleden sonra yeni vazifesine başlamak üzere Karsa hareket etmiştir.

Hüdaî Karataban Haydarpaşa garında vilâyet, belediye ve Parti erkânile dostları tarafından uğurlanmıştır.

İki Haticenin kavgası

Yeşilköyde, İstasyon caddesinde oturan Haticede adında bir kadın, aynı yer sakinlerinden Haticede Özgülle bir alacak meselesinden dolayı kavgaya etmişler, bu esnada Haticede Özgülle eline geçirdiği bir makasla diğer Haticeyi başından yaralamıştır.

Yaralı Haticede tedavi altına alınmış, suçlu yakalanarak hakkında takibata başlanmıştır.

Mangala düşerek yandı

Baltahımanında, Remzi bütün deposunda bekçilik yapan ve burada yatıp kalkan Sefer evvelki gece deposun belâsında yikanmak üzere mangal yakmış ve basına kömür vurarak mangalı içine düşürmüştür.

Bu düşme neticesinde vücudünün muhtelif yerleri yanan Sefer tedavi edilmek üzere hastaneye kaldırılmıştır. Vak'a etrafında zabıta tahkikat yapmaktadır.

Bayram namazı

Diyanet İşleri Reisliği Muvakkilliğinden: 1 — 8 Kânunusani 1941 Çarşamba günü Kurban Bayramıdır.

II — Bayram namazı İstanbul'da yaz vasatı saatle 9 S. 8 D. ezanı ile 3 S. 9 D. da; Ankara'da yaz vasatı saatle 8 S. 47 D. ezanı ile 3 S. 2 D. dadır.

III — 41 derece arandaki yerler İstanbul'a göre saat farklarını tatbik ederek yaz vasatı saatle vakitlerini bulurlar; diğer arzılarda bulunan yerlerin vakitleri, vasatı mahalli saatle aşağıdaki cetvelde gösterilmiştir. Ezanı saatlerde hiçbir tadilat yoktur.

Arz derece: 36 37 38 39 40 42

Vasatı mahalli saat: 7.45 7.48 7.51 7.54 7.58 8.6

Ezani saat: 2.38 2.44 2.50 2.56 3.2 3.16

Askerlik işleri

337 doğumların yoklamaları

Eminönü Yabancı Askerlik Şubesinde: 337 doğumların ilk yoklamasına askerlik kanununun 14 üncü maddesi mucibince 15 İkincikânun 941 tarihinden itibaren yapılmaya başlanacağından aşağıdaki hususların dikkate alınarak bir yanlışlığa meydan verilmemesi iân olunur.

1 — Yoklamaya her ayın tek günlerinde ve sabah saat 9 dan 12 ye kadar devam edilecektir. (Yalnız Cuma günleri müstesnadır.)

2 — Bu yoklamaya gelen her er yeni harflerle yazılı nüfus hüviyet çizdani, 6 adet 4X6 ebadında fotoğraf ve 2 adet dosyalık sarı büyük zarf ve ikamet ettiği mahalın polis komiserliğince tasdikli ve fotoğraflı bir adet ikamet senedile beraber şubeye gelecektir.

3 — Bu doğumlardan mektebe okuyanlar talebe olduklarına dair mensub buldukları mekteb müdürlüklerinden tasdikli ve fotoğraflı birer tevdî vesikası arıyeten getirmeleri lâzımdır.

4 — İzdihama meydan verilmemek için yoklama aşağıdaki tarafa muntakalara ayrılmıştır.

A — Eminönü kazası 2. Kânun ve Şubat aylarında

B — Fatih kazası Mart ve Nisan aylarında

C — Eyüb kazası Mayıs ve Haziran ayları nihayetine kadardır. Ve bu yoklamaya kanunî müddet zarfında gelmeyenler cezalandırılacaktır.

Ankara borsası

4/1/1941 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER		Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24	
New-York	100 Dolar	132.20	
Cenevre	100 İsviç. Fr.	29.7725	
Atina	100 Drahmi	0.9975	
Sofya	100 Leva	1.6225	
Madrid	100 Peçeta	12.9375	
Belgrad	100 Dinar	3.175	
Yokohama	100 Yen	31.1375	
Stokholm	100 İsviç. Fr.	31.0975	
Eşham ve tahvilât			
Ergani		19.75	
Altın		23.00	

RADYO

PAZAR 5/1/1941

9.00 Memleket, saat ayarı, 9.03 Ajans haberleri, 9.18 Hafif müzik ve marşlar, 9.45 - 10.00 Ev kadını.

12.30 Saat ayarı, 12.33 Müsterek şarkılar, 12.50 Ajans haberleri, 13.05 Tek şarkılar, 13.25 - 14.30 Radyo salon orkestrası, 18.00 Saat ayarı, 18.03 Radyo caz orkestrası, 18.50 Saz eserleri, şarkı ve türküler, 19.30 Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45 Fasil beyeti, 20.15 Zarah Leander plâk-ları, 20.30 Konuşma, 20.45 Şişli şarkılar, 21.15 Konuşma, 21.30 İskandinav ve Macar muskisi, 22.10 Kabare müziği (PL.), 22.30 Saat ayarı, Ajans haberleri ve Ajans spor servisi, 22.50 Dans müziği (PL.)

Cam takarken sokağa düştü

Taksimde, Tavukçu sokağında oturan Sadık adında bir camci dün, Sultanahmedde yeni inşa edilmekte olan bir apartmanın üst kat dairelerinden birinin camını takarken müvazenesini kaybederek sokağa düşmüştür.

Bu sukut neticesinde, vücudünün muhtelif yerlerinden yaralanan Sadık tedavi edilmek üzere Cerrahpaşa hastanesine kaldırılmıştır.

LONDRA KALESİ nin ESRARI

Kral EDVARD'ın çocakları... İskence... Hapis... Cellâdan baltası... Saltanat husice gözü kararan Kral namzedleri... İngiltere tarihinin en feci sahifesi...

BORIS KARLOF

BASIL BATHBONE BARBARA O'NEILL

SALI AKŞAMI SÜMER Sinemasında

BUGÜN ALICE FAYE

İPEK Fred Mac Murray - Richard Greene

sinemasında gibi 3 büyük yıldız yarattıkları

Medeniyet Köprüsü

Şaheserini görmelisiniz.

Eğlenceli - Hareketli ve Heyecanlı mevzuu bütün seyircilerini memnun etmektedir.

Bugün saat 11 - de tenzilâtı matine

YÜZEN KALELER

(TÜRKÇE)

Pek yakında **LÂLE** sinemasında

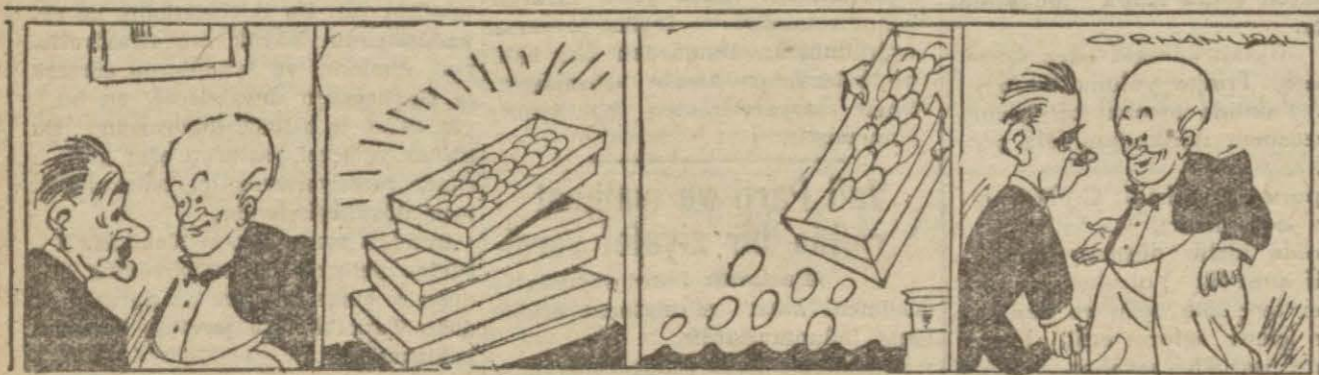
Topraklardan denizlere... Denizlerden gökden yayılan... Bugünün harbi san'at âlemine ilk hakiki eserini verdi.

YÜZEN KALELER

(TÜRKÇE)

Pek yakında **LÂLE** sinemasında

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki:

— Hasan bey gazeteler... 2000 küsur sandık... Denize döktülüş... Hasan bey — Demek bakkalın yumurta ile beslendikleri için bu kadar pahalı.

Askerî vaziyet

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Bardiya müstahkem mevkinin bir de merkez kalesi olmak gerektir. Gerçek dış müstahkem muhit ve gerek iş kale, İtalyanlar tarafından senelerdenberi modern usullerle inşa olmuştur.

İşte İngiliz umumi karargâhının 3 İkincikanun sabahı yarlığına bilirdiği Bardiya müdafaa hattı, müstahkem dış muhit olsa gerektir. Mısrıdaki İngiliz ordusu başkumandanlığı, resmi bildirilerinde daima fevkalâde soğuk bir ciddiyet muhafaza etmiş olduğuna ve verdiği haberlerde mübalâğa bulunmak şöyle dursun, en parlak muvaffakiyet anlarında bile daima alelade askerî hareket zamanlarından farksız bir itidal ve temkin göstermiş olduğuna göre onun haber vermiş olduğu yarma hareketinin herhangi bir ciddiyet ve ehemmiyetli olması lâzımdır. Bu sebeple bu yarmanın bir akıbeti olmak üzere Bardiyanın pek yakında sukut etmesi beklenir.

Sollum ve Kapuzzo müstahkem ordugâh ve mevkiilerinden sonra Bardiyanın da sukut etmesi ihtimalinin pek fazla olduğunu birkaç defa delillerle birlikte yazmıştım. Çünkü haberlerden gelecek imdadlarla kurtarılmayan her müstahkem mevkinin akıbeti sukut ve tesimdir. Fakat her kalenin, sukut edinceye kadar veya dış taraftan gelecek kuvvetlerin yardımı ile kurtuluncuya değin, bir mukavemet devresi vardır ki bu da her iki tarafın hal, kuvvet, tahkimat, işare ve mühimmatlarına göre değişir. Fakat Bardiyanın içinde, 20 binden fazla İtalyan askerinin bulunmasına ve 6 : 8 kilometre yarım kutrunda kuvvetli bir müstahkem muhitte malik olduğu rivayet edilmekte olması na rağmen onun düşeceğini, hem de çabuk sukut edeceğini gösteren alametler vardı.

Bu alametlerden biri, Graziani'nin Tobruk'ta çoktan toplaması iktisadeden kuvvetli bir ordu ile sahil boyunca Bardiya üzerine yürüyerek onu ihata eden İngiliz kuvvetlerini atmaya söyle dursun bilâkis İngiliz zırhlı kat'alarının Tobruk'un cerublarına kadar giderek çöllerde cirdi oynamaları ve şurada buradaki İtalyan kalenilerini basıp götürülebilmeleri idi. Bunlar gösteriyordu ki, general Graziani Bardiya'yı kurtarmak için lâzım olan maddi ve manevi kuvvetlerden tamamiyle mahrumdur. Bir müstahkem mevkinin kendi kendini kurtarması ise ancak pek ender vâki olabilen müstesna müsaide hâllere münhasırdır ki onların hiçbir Bardiya'da yoktur. İşte bu da ikinci bir delildir.

Üstelik Bardiya karadan İngiliz ağır topları tarafından dövülmekte olan duktan başka havadan ve denizden şiddetle bombardıman edilebilmekte idi. İngilizler bunun için daima İtalyanlarinkinden üstün uçak filoları ile Akdenize hüküm sürerler ve donanmaya da maliktirler. Bununca felâketli hezimetlerden sonra, Bardiya'daki İtalyan kuvvetlerinin manevi kuvvetlerinin de pek bozuk olması pek tabiidir. Bahusus bunlar, Graziani'nin kendilerini kurtarmak için hiçbir şey yapmadığını ve bu hususta pek geç kaldığını görmekteyiz. İşte bu şartlarla Bardiyanın mukavemeti çok müteazze idi.

Bahusus İngilizlerin, sütemez bir Almanyayı gelmeden evvel Bardiya'yı kurtarmak için her türlü fedakârlığı yapmaları iktisad ediyordu. Eğer Bardiya, bu tahmin ve mütealemlere göre, birkaç gün içinde, sukut edecek olursa o zaman yardım için İtalyaya geldikleri söylenen Alman hava kuvvetleri de Bardiya'yı kurtarmakta geç kalmış olacaktı.

Bardiyanın, İngilizlerin Tobruk'a karşı hareketleri pek kolaylaşacak ve bu maksadla Bardiya İngiliz kara ordusuna pek faydalı ve lâzım bir işare ve mühimmat üssü olacaktır. Çünkü İskenderiyeden buraya her türlü harb levazım ve ihtiyaçlarının denizden sevki mümkün olacaktır.

H. E. Zeki

İspanyada kardan münaka'ât durdu

Madrid, 4 (A.A.) — D. N. B. Dün sabah bütün İspanyada tabiiyat yapan fırtına dolayısıyla büyük hasar vukua gelmiş olduğuna dair memleketin her tarafından haberler gelmektedir. Bir eşya, diğeri yolcu iki tren, Avila civarında karlar dolayısıyla yoluna devam edememiştir. Escorial civarında da iki yolcu treni durmuştur. Guadarrama ve Somosierra dağlarında kar şiddetli surette yağmakta devam ediyor. Buralarda münaka'ât durmuştur. Kar, Terruel civarında bir metreyi bulmuştur. Hararet sıfırın altında 18 derecedir.

İKTİSADİ TETKİKLER

Amerika - Japon rekabeti

Bu iki devlet arasında Uzak şarkta bir harb vukuu neden gayrikabili ictinabdır?

Yazan : Hasan Ali Ediz

Son yıllarda, Uzakşarkta, Amerika ile Japonya arasında çok şiddetli bir mücadele cereyan etmektedir. Bu mücadelenin başlıca mevzuu, Uzakşarktaki koloni ve pazarlar, bilhassa muazzam Çin pazarıdır.

Maamafih, daha Çin - Japon harbinden, yani 1937 yılından, çok önce Amerika ile Japonya arasında derin bir takım ziddiyetler mevcuttur. Sonraları cereyan eden bütün hâdiseler, bu ziddiyeti gittikçe derinleştirdi.

Uzakta, Japonya ile Amerika arasında, bir yandan bunların iktisadi kudretleri, diğer yandan malik oldukları müstemlekeler bakımından çok büyük bir nisbetsizlik vardır. Yani Japonya, Amerika'ya nazaran daha büyük bir nüfus kütleli istisna ettii halde, iktisadi bakımdan Amerika'ya nazaran çok geri ve çok zayıftır.

Japonya ile Amerika, gayri müsavî inkişaf şartları dolayısıyla, eskiden sanayileşmiş büyük devletlere nazaran daha sınırlı sanayileştikleri nisbette, aralarındaki ziddiyet de büyümüş ve keskinleşmiştir. Japonya, çok seri inkişafına rağmen, iktisadi bakımdan Amerika'ya nazaran çok zayıf bir halde bulunmaktadır, ve her sahada menafii Amerikanın menafii ile çatışmaktadır.

Burada Amerikanın lehine olan bir noktayı da kaydetmeden geçemeyiz: Bir devletin büyük bir sanayi devleti haline gelebilmesi için gereken iptidai maddelerin birçoğu Japonyada mevcut olmadığı halde Amerika'da fazlasıyla mevcuttur. Amerika muazzam sanayisini destekleyen iptidai maddeleri dahilden, kendi memleketinden tedarik ettiği halde, Japonya bunların büyük bir kısmını haricen ithal etmek mecburiyetindedir. Bu serait altında Uzakşark pazarlarında Amerika ile karşılaşan Japonya rekabet edebilmek hususunda çok büyük zorluklar çekmektedir.

Amerika ile Japonya'nın muhtelif sanayi branşlarındaki kuvvet ve kudretlerini gösteren mukayeseli rakamlar, Amerikanın Japonya'ya nazaran ne derece ileri gittiğini çok açık bir şekilde göstermektedir.

Sanayi kudretlerini mukayese

Bizim burada zikredeceğimiz rakamlar, Amerika ile Japonya'nın 1936 yılına ait sanayi mahsulâtını göstermektedir. Japonya 1936 yılı müstemlekelerinde de herhangî bir istatistik nesretmediği için, bu yıldan sonraki vaziyeti tesbit etmek biraz müşküldür.

Amerika ile Japonya'nın iptidai maddeler vaziyetleri

Sanayi mahsulü	Amerika (Ton)	Japonya (Ton)
Taş kömürü	443.000.000	42.000.000
Petrol	149.000.000	300.000

(Formoza dahil)

Demir	25.000.000	700.000
Dökme demir	31.000.000	2.000.000
Çelik	48.000.000	5.000.000
Bakır	600.000	78.000

Amerikanın Japonya'ya nazaran iktisadi sahadaki bir sarîh tefevvü - kına rağmen, Japonya daha Mançuryanın işgalinden de önce, Uzakşarkta ve Büyük Okyanusta muazzam bir müstemleke imparatorluğuna sahibdi. Aşağıdaki rakamlar, Japonların Büyük Okyanusta malik oldukları müstemlekelerin, nüfus bakımından, Amerika müstemlekelerinden iki buçuk defa daha kalabalık olduklarını göstermektedir:

Büyük Okyanusta Amerika ile Japonya'nın müstemlekeleri

	Amerika	Japonya
Büyük Okyanusta	13.000.000	39.000.000
nustaki müstemleke nüfusu	298.000	315.000
nustaki Okyanusta	(kilometre	(kilometre
temleke arazisi	murabba)	murabba)

Hele Japonların Mançuryayı işgal edilerinden sonra Amerika ile Japonya arasında mevcut olan iktisadi farkları, bunlar arasındaki müstemleke miktarı ve buralardaki nüfus farkı daha ziyade artmış bulunmaktadır. Çünkü yalnız Mançuryanın arazisi 1,5 milyon kilometre murabba olup, bütün Japon arazisinin iki mislinde fazla tutmaktadır.

Amerikanın A yad'ki menfaatleri

Birleşik Amerikanın Büyük Okyanusu çevreleyen sahada çok büyük menfaatleri vardır. Asyanın şark ve cenubu şarkî havalisi Amerikanın ithalâtında büyük bir mevki işgal etmektedirler. Amerika bütün ithalâtının % 25 sini buralardan yapmakta, bu takım, hiç de azımsanacak bir rakam değildir. Çünkü Amerikanın cenubi Amerikanın olan ithalâtı da, bütün ithalâtının % 25 sini tutmaktadır.

Amerika Çinden mika; Felemenk Hindistanından kauçuk ve kuruşun; Japonyadan ipek ithal etmektedir.

Diğer taraftan Asyanın şark ve cenubu şarkî havalisi Amerikanın ihracatında da oldukça mühim bir mevki işgal etmektedir. Amerika ihracatının % 14,4 ünü bu havalie yapmaktadır.

Amerikanın 1938 yılında Asyanın şark ve cenubu şarkısından yaptığı ithalât (Bütün ithalâtının % 24,6 sı).

Çinden	: % 2,4
Japonyadan	: % 6,5
Filipindn	: % 4,8
Felemenk Hindistanından:	: % 3,5
İngiliz Malayasından	: % 5,7
Buna karşılık Amerikanın 1938 yılında bu yerlere yaptığı ihracat da şudur: (Bütün ihracatının % 14,4 ü)	
Çine	: % 1,1
Japonya	: % 7,8
Filipine	: % 2,8
Felemenk Hindistanına	: % 0,9
İngiliz Malayasna	: % 0,3

Yukarıdaki rakamların tetkik ve mukayesesinden anlaşıldığı üzere, Çin, Amerikanın ithalât ve ihracatında nisbeten ehemmiyetsiz bir mevki işgal etmektedir. Çinün 450 milyon nüfusa malik olduğunu da nazarı itibara alacak olursa, bunun, Japonya, Filipin ve diğer yerlere nazaran Amerikanın dış ticaretinde daha ehemmiyetsiz bir rol oynadığını görürüz.

Fakat buna rağmen, bu vaziyet, Çinün Amerika için ehemmiyetsiz bir pazar olduğunu iddia etmemize imkân yoktur. Bilâkis bu hal, Çinün henüz lâyıkile Amerika'ya bağlanmadığını, Amerikanın bu muazzam pazardan henüz çok şeyler beklemekte olduğunu göstermektedir.

Amerikanın Japonya'dan farklı olarak Çinde, ne herhangi bir nüfus muntakası, ne de işgali altında bulunmadığı herhangi bir sahası yoktur.

Bu da şu basit sebeplerden ileri gelmektedir: XIX inci yüzyılın yarısında, Amerikada sanayi henüz inkişaf ediyordu. Amerika dahili işlerle ve dahili pazardan mürekkep bir takım meselelerle o kadar meşguldü, ki henüz haricî mesgul olmağa vakti ve imkân bulamıyordu. Binaenaleyh o zamanlar Amerika, Uzakşark müstemlekeleri için henüz esah bir mücadelaye girişme mişti.

Pazar arayan Amerika

Fakat bugün artık vaziyet kökünden değişmiş bulunmaktadır. Amerika son 20-25 yıl içinde, sanayi bakımından, dev adımlarla inkişaf etmiştir. Dünyanın en muazzam ve en modern sanayii Amerikada kuruldu. Bu muazzam sanayi, bir yandan iptidai madde pazarlarına ihtiyaç gösterdiği gibi diğer yandan satış pazarlarına ihtiyaç gösterdi. Amerika sanayii için akciğer, ve kalb vazifesini gören bu pazarlar temin edilmeden Amerika sanayinin yaşamasına imkân tasavvur edilemezdi. Hâdiseler bu zarureti ortaya attıkları andan itibaren Amerika da, büyük bir enerji ile koloni peşinde koşmağa başladı. Tabii bu keyfiyet, Amerikanın Uzakşark siyasetinin de kökünden değişmesine sebebiyet verdi. Amerika gerek Çinde, gerek Uzakşark müstemlekelerinde daha faal bir rol oynamağa başladı. Fakat burada karşısına rakib olarak Japonya çıktı. İşte bu andan itibaren, Japonya ile Amerika arasında, şark pazarları üzerinde hakimiyet ve nüfuz tesisi için şiddetli bir mücadele baş gösterdi.

Uzakşarkın her bakımından ve bilhassa mal ihracı bakımından en büyük pazarı, hiç şüphesiz yok ki, Çin'dir. Halbuki Çin, bir hayli zaman önce, İngiltere, Almanya, Çarlık Rusyası ve Japonya arasında bir ihracat pazarı olarak, nüfus muntakalarına taksim edilmiş bulunuyordu.

İşte Amerika XIX inci yüzyılın sonlarında XX üncü yüzyılın başlarında Çinde kendisi için bir (Devamı 8 inci sayfada)

— Ona yazabilir miyim?
— Mektubunuzu okudum.
— Onu burada bekliyorum ve geldiği zaman onunla konuşmağa çalışayım. Ben gider gitmez gelecek değil mi?
— Hayır onunla burada konuşmayın. Aranızda geçecek her söz bana dokunur. Bu teassüre tahammül edemem. Henüz hastayım Nesrin, daha nekahat devresine bile girmedim.

— Anhyorum Selim ama ben de bu vaziyete bir care bulmağa çalışıyorum. Belki de müsterek dostumuz olan Halki annemle görüşebilir, onu razı etmeğe çalışır. Biliyorsunuz ya o eski zaman kadınıdır, ailenin şeref ve haysiyetine karşı pek titiz davranır ve bir boşanma davasının bir aile için pek hoş bir şey olmadığını düşünür. Acaba Halkiden rica etseniz onunla konuşur mu?
— Belki annem onu dinlemeğe muvafakat eder, amma siz bu kararınıza bir gün pisman olmayacağından emin misiniz?
— Sizi şunu itirafa mecburum Nes-

rin, hastalık ahlakımı değiştirdi, beni hırçın yaptı, uzun zaman yaktakı kalırsam bu halimin büsbütün artacağına hissediyorum. Benim gibi yerinde bir dakika duramayan bir genç için aylarla, belki de senelerle yataкта yatmak, soğağa çıkmamak ne demektir biliyorsunuz. Bazı günler ihtimal vaziyetini sükünetle muhakeme edebileceğim amma öyle günlerim olacak ki hayat hakkında hazırladığım projeleri düşünürken ömrümün mahvolduğunu, gençliğimin harab olduğunu anlyacağım ve istikbalden ümidimi keseceğim. O zaman etrafında olanlar benim sıkayetlerimi dinliyecekler, benimsizliklerime göğüs gererek mecburiyetinde kalacaklar. Fena huylu, suratsız, sinirli bir insan olacağım. Otuz yaşında iken bir ihtiyar havayı yaşamak kolay mı?
— Öyle günlerinizde sizi teselli etmeğe çalışacağım Selim.
— Zavallı Nesrin, size hepsini söylemeğe mecbur oluyorum. Hayır, öyle zamanlar olursun sizin tesellinizi kabul edemeyeceğim. Bazı dakika lar beni bu hale soktuğunuzdan do-

Hâdiseler Karşısında

Plânsız inşaat

Meraklı geldi. Cebinden bir gazete çıkardı:
— Gazetede kısa bir makale var...

— Gazete ve, içinde makalenin kısası da olur, uzun da...
— Sana okuyacağım.
— Oku bakalım neymiş?
— Merak ettim de...
— O malım.
— Dinle, serlevhası: «Kadıköy hali» merak ettim.
— Merak edecek ne var? Eski hikâye...

«Büyük yeni binalarımız plânsız yapıldıkları için muattal bir vaziyette duruyor.»

— Merak ettim, plânsız bina yapıyor mu. Yoksa, evvelâ binayı sonra plâni mi yapıyorlar?

— Anlamamışın meraklı. muharrir, plân kelimesiyle, inşaa plânını kasdetmiyor. plân kelimesini daha şumullü mânâsına kullanmış.
— Daha meraklandırın ya, benim bildiğim: Evvelâ şumullü mânâda bir plân, ondan sonra inşaa plânı gelir. İnşaat daha sonradır.
— Fazlasına aklım ermez.
— Hele biraz daha okuyalım: «Kadıköy hali, oranın hal ihtiyacını gidermek maksadile inşaa olunmuştur.»

— Merak ettim.
— Merak edecek ne var?
Hal binası, garaj ihtiyacını gidermek için yapılmaz ya, elbette hal ihtiyacını gidermek maksadile inşaa olunmuştur.

— Hele okuyalım:
«Fakat bir defacık bile istimal edilmedi.»

— Merak ettim, nasıl?
— Bina olduğu gibi kalmalıdır.
— Bunun faydası?
— Binayı görenler, plânsız inşaa'nın neticesinin böyle olduğunu anlarlar, ve plânsız iş yapmanın vazgeçerler.
— Merak ettim. Anlayan olur mu?
— Meşhur sözdür: «Anlayana sıvrışmek saz, anlamıyana davul zurna az» derler. Anlamıyana işe yaramayan hal binası şöyle dursun, bütün bir şehir hal binası tarzında işe yaramaz inşaatla doldurulmuş olsa da gene nâfiledir.

— Merak ettim; niye kullanmadılar?

— Olur ya, belki eskimesin diye kullanmamışlardır.

«Şimdi bu bina, belediyen kamyonlarına, çöp arabalarına, i faiyenin arazözlerine yağmurdan şer vazifesini görüyor.»

— Biraz evvel, hal binası garaj ihtiyacını gidermek maksadile inşaa olunmaz, diyardın... Yanılmışın
— İnsanız, yanılabiliriz.

«Binlerce lira sarf edilen rihû kenarındaki bu binadan belediyen daha başka türlü ve halkın menfaatine daha hizmet eder gayeler hususunda istifadesini bekleriz.»

— İşte bu yazı da bu kadar. Merak ettim. Daha başka türlü nas istifade edilebilir?

— Merak mı ettin, ben bunu sana evvelce de söylemişim. Bu binadan büyük fayda temin edilebilir.

— Merak ettim, nasıl?
— Bina olduğu gibi kalmalıdır.
— Bunun faydası?
— Binayı görenler, plânsız inşaa'nın neticesinin böyle olduğunu anlarlar, ve plânsız iş yapmanın vazgeçerler.

— Merak ettim. Anlayan olur mu?

— Meşhur sözdür: «Anlayana sıvrışmek saz, anlamıyana davul zurna az» derler. Anlamıyana işe yaramayan hal binası şöyle dursun, bütün bir şehir hal binası tarzında işe yaramaz inşaatla doldurulmuş olsa da gene nâfiledir.

Jsmet Hulûsi

Bunları biliyor mu idiniz?

Dışe imal edilen deriler

Eskimo kadınları, avlanmış hayvanların derilerini, dişleri arasında çiğnemek suretile yumuşatırlar. Giydikleri elbiseler, bu derilerden yapılmaktadır.

Kilise otomobil

Amerikada, Brookline bir rahib 1922 senesinde bir kilise otomobil yaptırmış, ve bu kilise otomobil içinde bütün Amerikayı dolaşarak, her git-tiği yerde ruhani âyinler yapmıştır.

GÖNÜLİSLERİ

İki imtihan arasında

Bir erkek okuyucum diyor ki:
— Saadete varmak için iptidai şartın kıza erkek arasında his, fikir ve menfaat birliği temin etmek olduğunu söylüyorsunuz, fakat bu üç kaydı aynı zamanda temin edemeyiz ne yaparsınız? Bu noktayı süktü ile geçiştirmişsiniz. Halbuki benim asıl aradığım da bu.

Sevdiğim bir kız var, hissen ve fikren beraberiz, fakat aramızda menfaat birliği yok.

Buna mukabil hiç sevmediğim bir kız var ki, onunla evlendiğim takdirde bütün menfaatlerimi bir tahterada temin edebilirim. Fakat hislerimiz ayrı olduktan başka fikir seviyelerimiz arasında da uçurum var. Buna ne dersiniz?

Bu erkek okuyucum beni söylediklerini hülasa etmeye icbar edecek kadar uzun yazmay olmasın rağmen vaziyetinin en mühim noktasını müphem bırakmıştır.

Sevdiğim genç kızdan bahsedirken aralarında menfaat birliğinin olmadığını kaydetmişim. Menfaat birliği olmamak başka,

menfaat ziddiyeti olmak gene başka.

Farzedelim ki, bu, fakir bir genç kızdır, erkeğin de serveti yoktur, birleştikleri takdirde geçirecekleri ilk yıllar güç olabilir. Bu bakımdan aralarında menfaat birliği yoktur. Fakat arada his, fikir birliği, hele azim, irade, iman olduktan sonra bu yokuşa zevkle karşı koymak mümkündür, genç erkeğe bu genç kıza tavsiye ederim, hayata bir defa gelecektir ve hayata bir defa sevecektir, aşksız, sevgisiz geçen bir hayat ise bir çöldür. Servet, menfaat bu çölün bir bahçe haline getirmez. Yalnız menfaat birliğinin olmaması, menfaat ziddiyeti halinde ise o zaman vaziyet değişir, ve hayat bir bahçe değil, bir cehennem olur. Vaziyetin hususiyetini bilmek lâzım.

Bayan «H. K.»:

— Sizi haklı görüyorum. Fakat hak kuvvete dayanmadıkça mana ifade etmez, sizde ise kuvvet yoktur. Sabretmek ve unutmak gerekir. TEYZE

«Son Posta»nın edebî romanı: 53

Aşkla Oynanmaz!

Nakleden: Muazzez Tahs'n Berhand

Biliyorum, biliyorum. Sen de beni artık sevmiyorsun. Nuz da ondan... Bunu bana bir defa daha söylemek hakikaten lüzumsuzdur. Bu, vaziyeti değiştiremez. Bir insan aşkla sevmeyişi bir kadında bir dam altında yasamağa tahammül edebilir; bahusus o kadına karşı bir nefret hissetmezse... Biraz evvel bunu söylemiştimiz... Öyle ise sizinle iki arkadaş, iki dost olarak kalalım.
— Nesrin, annem sizinle bir dam altında yaşamağa asla razı olmayacak.
— Eğer siz ona, benim sizin için sadece bir arkadaş olacağımı anlattır ve neticeten sizin karınız olduğumu ve nikâhınız altında kal-

duğum müddet beni yanınızdan uzaklaştırmağa hakkınız olmadığını izah ederseniz bu müsterek hayatı kabul edecektir.

Selim, bana itimad ediniz, büyük aşkımdan kalan kırıntılarla mes'ud olabilirsiniz. Bu tecrübeyi yapmağa razı olunuz Selim.

— Ben razı oluyorum Nesrin.

— Fakat cesaret edemiyorsunuz, annenizi üzmetten korkuyor sunuz.

— Zavallı kadın o kadar ızdırab cekti, bana karşı öyle sonsuz bir şefkat gösterdi ki...
— İster misiniz gidip, onu görüyüm, vaziyeti izah edeyim, ona yalvarayım.
— Sizi kabul etmez.

Memleket Haberleri

Gördeste

Bir köylünün evini basıp kendisini öldüren 3 meşgul şahıs yakalandı

Manisa (Hususi) — Bundan on beş gün evvel bir gece yarısı Gördeste Saçayak köyünün egrafından Ahmed'in evini basarak kendisini öldürüp parasını, üzerindeki ziynet eşyasını alarak firar eden müsellâh ve meşgul üç şahıs jandarmamızın sıkı takibi sayesinde ele geçirilmiştir. Hâdise şöyle geçmiştir:

Ahmed Salihli pazarından dönmüş, evine girmiştir. Bir müddet sonra birisi silâhlı ve maskeli, diğer ikisi bıçaklı üç kişi evi basmış Ahmed'i bir çelmelekle öldürmüştür. Bunu, aynı köyden Nuri isiminde ve Ahmed'in hasmı olan birisinin yaptırdığı anlaşılmış, fakat faileri teşhis etmek güçlüğü zabıta pek ziyade yormuştur.

Ufak bazı ip uçları faillerden birinin Emedî İsmail oğlu Halil, diğerlerinin de Torbalının Tepeköyünden muhacir İsmail ve Tat Ali namındaki şahıslar olduğunu göstermiştir.

Vak'a günü Gördeste teftişe bulunan vilâyet jandarma alay kumandanı yarbay Hilmi Arbak derhal işe el koymuştur.

Yapılan sıkı takibat neticesinde birçok baskın ve yol kesme suçlarından 27 sene mahkûm iken iki sene evvel İmrâlı hapisanesinden kaçan Emedî İsmail oğlu Halil; Simavlı Ali namı müstearile Bayındırın Çırpı köyünde gizlendiği duyulmuş, Gördeste jandarma kumandanı yüzbaşı Tahsin Suner kumandasındaki müfrezeye ile kendisini burada yakalamıştır.

Maktûlün saati ile diğer eysayı da katilin üzerinde bulunmuştur. Aynı müfrezeye muhacir İsmail Torbalının Tepeköyünde ve Esmode yakalamaya muvaffak olmuştur. Tat Aliyi de yakalamışlardır.

Katiller Salihlinin Soğukkuyu mevkiinde değirmeni soyduklarını ve Simavlı-Simav yolunda baskınlar verdiklerini de itiraf etmişlerdir.

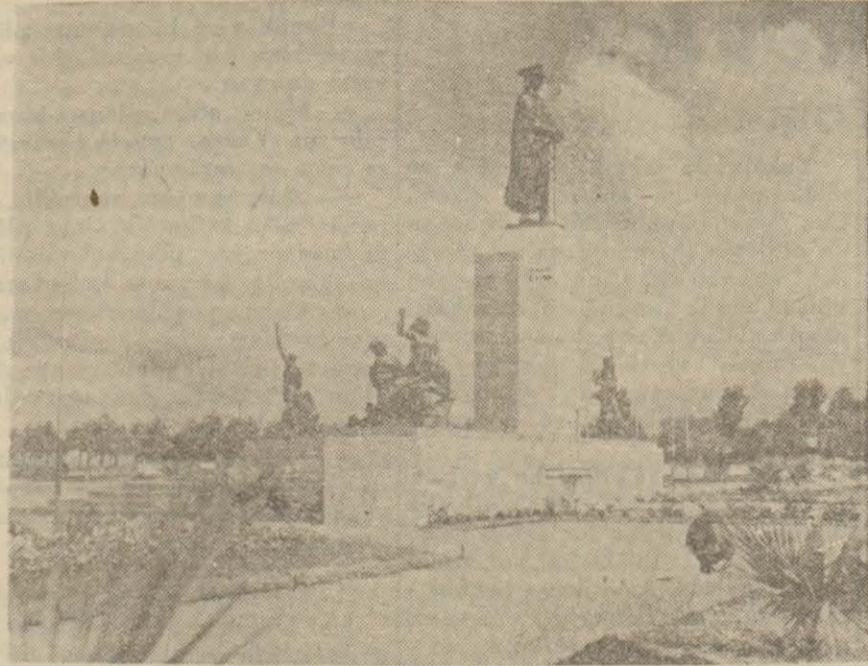
Ürgübe askere kışlık hediye hazırlığı

Ürgübe (Hususi) — Ürgübe başlı Ortasar kasabası Kızılay müesseseliğinde teşekkül ettirden komite faaliyetine geçerek 210 çift yün çorap, 75 adet pamuklu mintan, 30 çift yün eldiven toplamış, bunları birinci parti olarak Ürgübe Kızılay subesine teslim etmiştir. Resim Ortasar kasabasının çalışkan Kızılay müesseseliği idare heyetile teşekkül eden komite âzalarını göstermektedir.

Bugün Adananın 20 inci kurtuluş yıldönümü

20 yıl evvel bugün düşman boyunduruğundan kurtulan Adana büyük bayram yapıyor

Adana Atatürk parkında Atatürk ve mücahidler anıtı

Adana (Hususi muhabirimizden) — Kahraman Adana 20 sene evvel bugün Türkün büyük ve ezeli hamlesinde sükûnetle düşman boyunduruğundan kurtulmuş, vatanın hür bir parçası olarak canlanmış. Bu yüzden her sene olduğu gibi bu yıl da 5 İkincikanunda Adana ve civarı kurtuluş bayramını tes'îd etmektedir. Bu münasebetle gene bir merasim programı hazırlanmış ve bütün köylüler, mektepler, gençlik ve halk bu bayrama işbirlikte hazırlanmıştır. İstiklâl ve hürriyeti için 20 yıl evvel çarpışan kahramanlarımız merasimde büyük bir saygı ile anılacak, gece de muhtelif yerlerde, bu arada Halkevinde temsiller ve konserler verilecek, toplantılar yapılacaktır.

Kocaeli vilâyet parti kongresi dağıldı

İzmit (Hususi) — C. H. P. Kocaeli Vilâyet kongresi burada çok alâkalı ve heyecanlı bir şekilde yapılmıştır. Kongrede Valimiz Ziya Tekeli, Parti Müfettişimiz Tekirdağ mebusu Rahmi Apak, devair müdirani, vilâyet ve belediye âzaları ile 73 delege hazır bulunmuştur.

Kongre Atatürkün aziz hatırasını yâd ve Millî Şefe, devlet büyüklerimize tazimlerini alkışlarla sunarak memleket işlerini iki gün ve bir gece müzakere etmiş ve çok iyi kararlar alarak dağılmıştır.

Yeni idare heyetine eski vilâyet idare heyeti aynen seçilmiştir. Bunlar şu zevattan mürekkebdir:

Abidin Aral, Mehmed Ali Kağdıç, Asım Andaman, Mahmud Özgöner, Zihni Kaman, Şerif Ulu-soy, Saadet Çağlı, Osman Zeki Akköseoğlu, Ziya Heper.

Adanada meyvacılığın inkişafına çalışılıyor

Adana (Hususi) — Adanada portakalcılık ve meyvacılığın inkişafına büyük gayretler sarfedildiği, hattâ Ziraat Vekâletinin de bu işle bizzat meşgul olduğu görülmektedir. Vekâlet bu mühim mesele ile cidden fazla meşgul olmakta, vilâyetimize sık sık fidan yardımı yapmaktadır. Bu yardım bu sene de tekrarlanmış ve Tarus fidanlığından aşı 1000 kaysı, 200 Trabzon hurması, 200 ceviz, 100 yenedünya, 100 nar, Niğde fidanlığından, Amasya çeşidi 500 elma ve 500 adet de kaysı fidanının Adana bahçelerine, bağcılara ve meraklılara dağıtılması emredilmiştir.

Akyazıda dokumacılık inkişaf ediyor

İzmit (Hususi) — Akyazıda ve Akyazı köylerinde dokumacılık çok taammüm etmiştir. Bu güzel nahiyeye halkı, hep dokuduğu yerli bezleri giymektedir. Hükümet, el dokumacılığına, büyük bir ehemmiyet vermektedir. Akyazıya ve köylerine de bu el tezgâhlarından tevzi edilecek olursa, elde edilecek netice büyük olacaktır.

Kandırada bir otobüs kendikendine hareket edip bir mağazaya girdi

İzmit (Hususi) — Kandırada posta otobüsü içinde 15 kadar yolcu bulunduğu halde, kendi kendine hareket etmiş ve Nafiz Güneşe aid yazıhaneden içeriye girerek yazıhaneyi parçalamış ve posta otobüsü de hasara uğramıştır. İçindeki yolcular bir hayli telaşa veren bu hâdise hakkında tahkikat yapılmaktadır.

Edirne Halkevinde konser

Edirne (Hususi) — Halkevimizde müzik kolu bugün Halkevi salonunda alafranga, alaturka yerli Rumeli ve Tuna havalarından mürekkebi ikinci konserini muvaffakiyetle verdi. Fevkalâde bir takdir kazanan bu konserde başta umumî müfettişimiz General K. Dirik, Partimizin Trakya mintakası müfettişi Kocaeli mebusu Ragıp Akça vali Ferid Nomer olduğu halde Maarif ve Vilâyet erkânı ve bütün muallimlerle halk bulundular.

Dilekler ihtiyaçlar

İzmitin elektriğini ârizadan kurtarmak lâzımdır

İzmit (Hususi) — Şehrimizde kâğıd fabrikası santralından temin edilmekte olan elektrik cereyanı, bu son günlerde sık sık ârizalar yapmakta ve gündüzleri, çok defalar yanmamaktadır. Bu vaziyet, bir takım şikâyetleri mucib olmaktadır.

Gündüz radyo dinlenemiyor, elektrikle işleyen imalâthaneler, müesseseler işlerini göremiyorlar. Birçok güçlükler başgösteriyor.

Öğrendiğime göre, bu vaziyet, şehre, fabrikadan verilen cereyanı, nakleden makinede vukubulan ârizadan ileri gelmektedir.

Bu makine tek olduğu ve yedeği bulunmadığı için gündüz elektrikli yanmamaktadır. Halkı ve bilhassa müesseseler ve imalâthane sahiplerini müteessir eden bu halin süratle önlenmesi lâzımdır.

Edirne

Piyasada makara, iplik, buharat ve gaz bollaştı

Edirne (Hususi) — Son bir iki aydır azalan makara, iplik, buharat gibi mevad halkın ihtiyacını bol bol karşılayacak şekilde piyasada çoğalmıştır.

Son günlerde karşılaşılan gaz buhranı da ortadan kalkmış bulunmaktadır.

Halkevi konferansları

Halkevi konferanslarının ikincisi dün çok kesif bir dinleyici kütlesi karşısında Sadık Durusal tarafından verildi.

Konferansı gençlerin parlak bir konseri takip etti. Bu toplantıda umumî müfettiş General Kâzım Dirik, Parti Müfettişimiz Kocaeli mebusu Ragıp Akça, Vali Ferid Nomer bulundular.

Halkevimizdeki konser ve konferansların üçüncüsü yarın doktor İsmail Hakkı tarafından verilecektir.

Un ihtiyacı

Şehrimiz un ihtiyacının her zaman için garantilemek maksadile Türk Ofisten 300 ton ekmeçlik buğdayın belediye emrine verildiğini sevinçle öğrendim. Bu yerinde tedbiri takdirle karşılız.

Izmire 20.000 kavak verilecek

İzmir (Hususi) — Bu sene Ziraat Vekâleti tarafından vilâyetimize 20 binden fazla meyvasız muhtelif ağaç fidanı verilecektir. Bu fidanlar, meccanen dağıtılacaktır. Fidan alanlar birer taahhüdname verecek, arazilerini hazırladıklarını ve aldıkları fidanları ekeceklerini taahhüd edecek ve bilhâre ziraat memurları tarafından yapılacak tekkikat mevkî ve sahasını bildirdiği yerde fidanlarını dikmiş olduğunu göstermek mecburiyetinde bulunacaklardır. Taahhüdlerini yerine getirmeyenler takdir edilen beldelini, mahkeme masrafları birlikte itirazsız ödemeği kabul edeceklerdir.

Yarak etrafındakilerin yüzüne bakıyordu. Boran: — Ne söyledi bakalım? — Böyle bir meselenin kendisini alâkadar etmeyeceğini söylemez mi? Böyle meseleler için orada beklemeyi, vazifesinin büsbütün başka olduğunu söylemez mi? Evet, inanın ilmiyacak bir şey amma aynı hakikattir. Bir kelimesini değiştirmeden söylüyorum.

Labreche gittikçe artan bir sabırsızlıkla: — Peki, sonra ne oldu? — Vallahi, o sırada ne olacağını ben de bilmiyorum ve ne yaptığımı bilmeden kadını takibe koyuldum. Bereket ki sarışın kadın, ta karşıdaki Segler kahvesine girdi, gördüm... Meğer onu kahvede iki genç erkek bir esmer kadın bekliyorlarmış... Onların yanına gitti, oturdu... Ben de geriye, dükkâna döndüm ve gene de ne yapacağımı bilmiyordum.

Labreche şu suali sordu: — Peki, neden buraya telefon etmediniz? — Plumerot bir kere daha itiraf etti...

— Anlarsınız ya, bu kadının Metroda gördüğüm kadın olduğuna halâ pek emin degildim... Boran istihfâfkâr başını çevirip arkadaşlarına bakarak: — Allah, Allah, bu nasıl şey? Dedi. Eczane kalfası, onun bu halinden canı sıkılarak aynı istihfâf ile: — Evet amma... Fakat bugün eminim.

— O neden? — Çünkü bu kadını, dün aynı saatte bir kere daha gördüm. Tıpkı evvelki günkü gibi, aynı adamların beklediği kahveye bir kere daha gitti.

— Bize neden telefon etmediniz? — Telefon edecektim müfettişim amma, eczaneye döndüğüm zaman bizim patron ortadan kaybolduğum için yakama öyle bir yapıtı ki bir zâhâ kıldanamadım. Eczanede çalışanların da telefonda istifade etmeleri yasaktır.

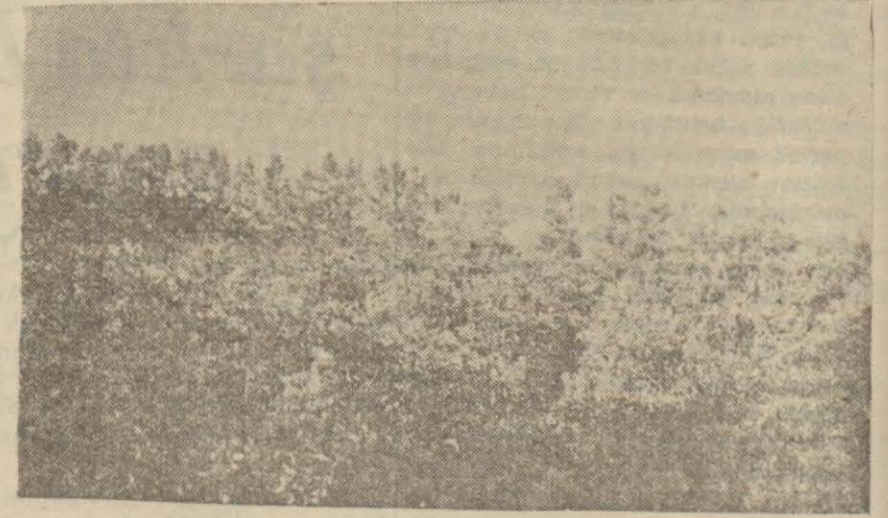
Boran alay ederek: — Bak, biz bunu düşünmemiştiğiki dedi.

— İşte, nihayet bu sabah bir saat

Portakalları sayesinde şöhret alan bir kasaba

DÖRTYOL

Dört yolun dağla deniz arasında kalmış olan portakal ovası dünyanın hiçbir yerinde görülmiyen bir tabiat güzelliğindedir

Dört yolda bir portakal bahçesinde dağ gibi yükselen portakal ağaçları da berraklaşarak kısa bir akıştan sonra denize döken küçük derelet kıvrılır. Burada sonbahar ve kış Adeta yaşanmaz, her taraf, her mevsimde yeşildir.

Dört yolun ismini, yurdumuzun en uzak köşelerinde oturanlardan başka yabancı memleketlerde bulunanlar bile bilirler. Dört yolda içinde renk, güzellik ve koku veren portakal ovasının ismini çok uzaklara kadar taşıyormuştur.

Dört yol portakalına hiçbir tarafta portakal denli geçilmez. Kendisine has rayiha ve nefaseti ile o, yalnız Dört yolda yetiştiği için ayrı bir isimle söylenir; Dört yol portakalı denir. Ovası baştanbaşa portakal ağaçları, bu bölgeler arasında Gâvurdağların da birer köşesinde otururların bile hoşuna gider.

Ziraat bahisleri

(Başarılı 2 ne sayıfada) cıya kadar — pamuk ziraatinden büsbütün vazgeçmeyip, kapalı kozayı ekmek imkânı vardır.)

İşte alâkadar zevat bu fikraya temaslâ bana dediler ki (Bursa tarafında açık kozalı — kapalı kozalı diye muhtelif pamuk çeşitleri bilinmeyip, adına sadece yerli dedikleri tek çeşid ve açık kozalı bir pamuk nevi bilinmektedir. Akala tohumunun tevzinde köylüye (Artık Akaladan başka açık kozalı yerli pamuk ekilmeşi yasaktır) denilmiştir. Fakat ekseriyet bu ifadedeki açık kozalı yerli tabirini nazara almayarak sadece elerindeki yerlinin yasak edildiğine dik kat etmiş ve yalnız burasını belemişlerdir. Binaenaleyh, Ziraat ve Pamuk teşkilâtının hareketinde bir zühul değil, köylünün kavrayışında bir eksiklik olmak lâzımdır. Yoksa Akalanın tamamı sayanı arzu olmakla beraber yerli kapalı kozayı ekmeği istiyenlere de hiç bir engel yoktur.)

Ayrıca anlaşılıyor ki, ne bizim yazımızda, ne alâkadarların izahatında zora gidecek bir taraf yoktur. Amma bir kere böylece tavzihde fayda gördüm.

Geçenlerde toplanan Halk Partisinin Vilâyet kongrelerinde, Bursanın ziraat müdürü de bu bahse temas fırsatını bularak ezümle demştir ki:

«Akala pamuğu, yüksek kalitesi ve iyi para edici bakımından tercihi ve tamime değer bir çeşiddir. Fakat bazı yerlerde geçe kalması, yahud söylendiği gibi zirai icabları aksatması bakımından iyi netice vermiyorsa, yerine gene yerli fakat kapalı kozalı pamuk nevinin ekilmesinde hiç bir kanunî mahzur yoktur.»

Bütün mesele, yerli kapalı kozanın ekilmesine cevaz bulunduğunu teba-

Bir doktorun günlük notlarından

Parmak emme

Bazı asabî çocuklarda garib manîler, suîtiyadlar görülür ki bunlardan biri de baş parmağı emme inadidir. Küçük çocukların emzıklarını emdiği gibi yaşları ilerlediği, dört, beş, altı yaşlarına geldikleri halde mütemadiyen parmak emerler. Ve kendilerini bu fena itiyaddan bir türlü kurtarmak mümkün olmaz. Nihayet uzun bir zaman geçer; ve bir gün bu fena, huy birdenbire kaybolur. Şüphesiz bu fena itiyadın sıhhlî büyük bir kıymeti ve ehemmiyeti yoktur. Olsa olsa emdiği baş parmağı biraz incedir. Ve derisi de mütemadî ıslaklıktan adeta masere olur, cildi hastalanır. Burada mühim olan nokta sudur ki bu alâmet çocuğun tamamile asabî bünyede olduğunu gösterir. Ana ve babaların ve aile tabibinin bu küçük illete ehemmiyet atfetmeli ve çocuğu asabî bir çocuk gibi telâkki ederek kendisine karşı dikkatle tesbit etmelidirler.

İ. Z. Ö.

Cevap isteyen okuyucularımızın posta pulu yokamalarını rica ederim. Aksi takdirde istekleri mukabelesiz kalabilir.

rüz ettirmekten ibarettir.

Bay Ali Kökçüye: Mektubunuzu aldım. Gelecek yazımda cevap veririm. Tarımın

Son Postanın macera romanı: 82

Gestapo ve ENTELICENS SERVİS

Nakleden: Behçet Sefa

— Hikâyesi uzundur.

— Anlat bakalım...

Plumerot zaten anlatacaktı. Bununla beraber onun etrafında da hâlâ büyük bir alâka beklediği ve bu alâkayı, göremediği için âdeta bir hayal sukutuna uğradığı zannedilebilir. Galiba o, o sırada bulunanların bu haberi duyar duymaz sevinçlerinden haykıraraklarını ve boynuna sarılacaklarını ümid etmişti. Bununla beraber: — İşte hikâyet.. dedi; anlatmaya başladı.

Çalıştığı eczane Kışidedir.

Bir gün evvel, kendisine verilen bazı ilaçları, kutuları, şişeleri eczanenin camkânına yerleştirirken camdan karşıda kaldırımın kenarında arabaların ve tramvayların geçmesini bekleyen bir kadına gözü takılmış. Genç, çok güzel, zarif bir kadındı...

Plumerot diyor ki: — Ben fiziyoniden anlarım ve bunu kat'iyetle iddia edebilirim. İşte bundan dolayıdır ki o sırada derhal bu çehrenin bana pek de yabancı gelmediğini sezdim.

Amma doğrusu, o sırada beyhude düşündüm, taşındım. Nerede gördüğümü hatırlıyamadım. Derken mağazanın mahzenine inip de son kalan Fosfatın Folyer kutularını toplamaya çalıştığım sırada, aklıma geldi. Hele şükür!..

Kendi kendime: Tâ kendisi, dedim. Evet, tâ kendisi!..

Filhakika mösyöler, bu kadın o kadını. O sarışın kadın... Yani şu zavallı Tourped'i nasıl öldürdüğünü gözlerimle gördüğüm kadındı...

Labreche hâlâ mütereddid ve şüpheli bir halde sordu: — Peki, sonra? — Eczacı kalfası nefes alıyordu. Devam etti: — İlk iş olarak hemen gidip tevkif ettirmek istedim. Amma o sırada dükkâna müşteriler girdi. Bunlardan bir ikisine yol vermek mecburiyetinde idim. Kendimi kapıdan dışarı attığım zaman bu kadını ortadan kaybolmuştu. Dört tarafa bakındım. Nihayet kadının karşısına kaldırımın geçmek üzere olduğunu gördüm. Ortada yalnız seyru-sefer memuru vardı.

Hemen gidip meseleyi bu zata anlattım. Bir taraftan da, skitane kaldırımın cikan kadını gözlerimle takip ediyordum. Bu seyruşer memuru bana ne söyleyeceğini bilmiyordum. Plumerot pek ziyade hiddetli idi. Kollarını göğsünün üstünde bağlı

Yarak etrafındakilerin yüzüne bakıyordu. Boran: — Ne söyledi bakalım? — Böyle bir meselenin kendisini alâkadar etmeyeceğini söylemez mi? Böyle meseleler için orada beklemeyi, vazifesinin büsbütün başka olduğunu söylemez mi? Evet, inanın ilmiyacak bir şey amma aynı hakikattir. Bir kelimesini değiştirmeden söylüyorum.

Labreche gittikçe artan bir sabırsızlıkla: — Peki, sonra ne oldu? — Vallahi, o sırada ne olacağını ben de bilmiyorum ve ne yaptığımı bilmeden kadını takibe koyuldum. Bereket ki sarışın kadın, ta karşıdaki Segler kahvesine girdi, gördüm... Meğer onu kahvede iki genç erkek bir esmer kadın bekliyorlarmış... Onların yanına gitti, oturdu... Ben de geriye, dükkâna döndüm ve gene de ne yapacağımı bilmiyordum.

Labreche şu suali sordu: — Peki, neden buraya telefon etmediniz? — Plumerot bir kere daha itiraf etti...

— Anlarsınız ya, bu kadının Metroda gördüğüm kadın olduğuna halâ pek emin degildim... Boran istihfâfkâr başını çevirip arkadaşlarına bakarak: — Allah, Allah, bu nasıl şey? Dedi. Eczane kalfası, onun bu halinden canı sıkılarak aynı istihfâf ile: — Evet amma... Fakat bugün eminim.

— O neden? — Çünkü bu kadını, dün aynı saatte bir kere daha gördüm. Tıpkı evvelki günkü gibi, aynı adamların beklediği kahveye bir kere daha gitti.

— Bize neden telefon etmediniz? — Telefon edecektim müfettişim amma, eczaneye döndüğüm zaman bizim patron ortadan kaybolduğum için yakama öyle bir yapıtı ki bir zâhâ kıldanamadım. Eczanede çalışanların da telefonda istifade etmeleri yasaktır.

Boran alay ederek: — Bak, biz bunu düşünmemiştiğiki dedi.

— İşte, nihayet bu sabah bir saat

Bardiya ateş yağmuru altında

(Baştarafı 1 inci sayfada)

zuo olduğu zaman surasını unutmamalıdır ki Bardiya sahilin şimal ve cenuba uzayan kısmında bulunmaktadı. Sahil ancak Bardiya'dan bir miktar uzaklaştıktan sonradır ki garba doğru Tobruk istikametinde uzamaktadır.

Havadan, denizden, karadan Kahire, 4 (A.A.) — Royter ajansının batı çözümlerinde ordu nezdinde bulunan hususi muhabirinden:

İtalyan müdafaaına karşı karadan, denizden ve havadan yapılan ve 30 saat süren müthiş bir bombardımandan sonra Bardiya İngiliz taarruzu hududa yağın takviye kütayı dalgaları ile dün sabah şafakla birlikte başlamıştır. Evvelki gece ve dün bütün gün İngiliz bombardıman tayıyaları Bardiya üzerine birbiri ardınca tonlarca yüksek infilak kudretli bombalar atarak beton istihkamları behava etmiş ve İtalyanlar müthiş bir şekilde hırpalamak suretiyle karadan taarruzu hazırlamıştır. Bütün gece dışmana faslısız taarruz için ağır tayıyaların kullanıldığı öğrenilmiştir.

Aynı zamanda İngiliz topçusu bütün gece İtalyan müdafaa istihkamlarını dövmüştür. Gök, kuru çayların yataklarına kadar her tarafta patlayan şarapnelin tevfid ettiği ışık hüzmeleri aydınlanmıştır. Bu müddet zarfında İngiliz donanması da Bardiya müdafaa hatlarını döğüyor ve kara kuvvetleri hücum için son hazırlıklarını yapıyordu. İtalyanlar bütün gece susmuşlar, bombardımana hiçbir fasla verilmemesi için baslamak üzere olan taarruzu karşı kuvvetlerini tahkim imkânını bulmuşlardır. Bir İngiliz plotunun bana kara, deniz ve havadan yapılan bombardımanın şiddetli korkunç bir derecede olduğunu söylemiştir. Plot, taarruz başladığından beri buylesini görmediğini ilâve etmiştir.

Tonlarca bombalar
Kahire 4 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri umumî karargâhının tebliği:

Bombardıman tayıyaları, ordu tarafından Bardiya yapılan taarruza müzaheret maksadile 2/3 Kânunusani gecesi ve dün mütemadi bas-kınlarına devam etmişlerdir. Şehre pi ke hücumları yapılmış, tonlarca bombalar atılmıştır. Hasar geniştir.

Tobruk ve El-Gaza üzerine de ağır baskınlar yapılmıştır.

Tobruk'ta gece bombalar askerî binalar üzerine düşerek bazı yangınlar çıkarmış ve bu yangınları infilaklar takip etmiştir. Bir İtalyan deniz tayıyaresi bombardıman tayıyaları emiz tarafından alevler içinde denize düşürülmüştür.

Martuba'da bir tayıyare iniş sahanasına yapılan iki taarruz esnasında yerde duran üç düşman tayıyaresi tam isabetle tahrib edilmiştir.

Tafsilât
İngiliz karargâhı 4 (A.A.) — Dün sabah şafakla beraber Avustralya kutaatı Bardiya haricinde 8 kilometre imtidadında yarım bir daire şeklinde uzanmakta olan istihkamların cenubu garbisinden dört nala bir süratle taarruza geçmişlerdir. Avustralyalıların birbirine dikenli tellerle bağlı esas müdafaa hattını teşkil eden 40 kadar istihkâmı ele geçirmeleri uzun sürmüştür. Bu hücum esnasında İtalyan müdafilerden bir kısmı süngüden geçirilmiş, mühim bir kısmı da esir edilmiştir. Hücumun bütün a-ğrılığı müdafaa hattının bir köşesi

« Son Posta » nin tarihi tefriki : 13

Yeni Kaloyaninin Kızı

Yazan: Reşad Ekrem

Vasil, imparatorların tac giydiğini bildirdi ama, tacın ne demek olduğunu bilmezdi. Başına, çiçekli dallar yerleştirildi, öyle ki bu çiçekler el-mastan idi. Elmas ne idi? Vasil elmasın ne demek olduğunu da bilmiyordu. Galiba, denizden, balıkların karnından mı ne çıkıyorlardı? İmparator olmak... Afro ile evlenmek... Afro ile bir yatakta yatmak... Vasil gözlerini açtı ve ba-şında...

— Bu olmaz Hristol.. Balıkçıdan imparator olmaz..

— Mektebli Argiri anlatmaz mı bize geceleri.. Neferlerden.. İrgadlardan.. Kalafatçıdan.. Balıkçı çiplaklardan imparator olan adamlar..

Vasil güldü:

— Benim aşımın Makedonyalı Büyük Vasil... Değil mi?

— Tamam... Büyük Vasil Bulgar kralının oğlanıydı.. Kaçtı.. İslanbula, çirçiplak, ayakları patlamış, ac, yorgun geldi. İlk gece surdunda bir kilise avlusunda yattı..

Kasablar yeni et fiyatlarına niçin itiraz ediyorlar?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

ni kale alırsak, idare etmez. Çünkü, dağlık mezbahada kilos 48 den 58 e kadar satılmaktadır. Diğer etler için de öyle. Esasen, kıvrık ortada yok gibi.. lüks bir et oldu. Karamana gelince, mezbahada 43 ile 48 kuruş arasında satılıyor. Nakliye parasını, son zamanlarda çok pahalanan kâğıd ve ip, yani ambalaj masraflarını da buna ilâve ederseniz, kasaba kâr olarak pek bir şey kalmaz. Haydi, bizim gibi büyük dükkânlar fazla sürümde kazansın. Fakat, mahalle aralarında günde topu topu bir koyun satan kasablar da var. Onların hali fecidir. Elin borsası fiatına bir misli zam yaparak, satılması meselesi ise, büsbütün imkânsızdır..

Tahmiste 26 numaralı kasab Ali Rıza:

— Et satışı şu şekilde yapılmaktadır: Celeb toptancıya diri hayvanın kilosunu faraza 25 kuruştan verir, toptancı bunu iki misli zamlı esnafa satar. Sebebi, diri hayvan kesilince tabiatle, kilosunu yarıya düşer kadar eksilir. Kasab toptancıdan aldığı fiata, nakliye ücreti ile kârını ilâve eder ve ona göre müşteriyi satar.

Mevcut nark, vaziyeti kurtarıyor. Fakat, borsa fiatının bir misli fazlasile satmak usulü konursa, o zaman bizim çalışmamız bedavaya gelir. Çünkü, zaten toptancı etu yolarında anlattığım sebeplerden dolayı, bir misli fazla fiatla satıyor..

Tahmis caddesi, Meraklı kasab:

— Elin misli fiatla satılması meselesine taraftar değilim. Şimdi, şöyle idare ediyoruz. O vakit, dükkânı kapamak lâzım..

Sultanahmedde 7 numaralı kasab Ali Rıza Akvüz:

— Elin borsa fiatı 26-27 kuruş. Tüccar 27 kuruştan aldığı diri hayvanı 54 kuruşa malediyor. Sebebi, canlı hayvanla, kesilmiş hayvan

üzerine teksif edilmiş olduğu için yarım dairesinin sair kısımlarında bulunan toplar ve müdafaa vasıtaları hücumu karşı hiçbir iş görememişler. Filhaka pek çok toplar müdafaa hatlarının üzerine ateş edecek tarzda vaziedilmiş oldukları için yarım dairesinin içine doğru bir yandan vukubulan hücumlara karşı tamamiyle faydasızdılar.

İtalyanların uğradıkları müşkülât
Maresal Graziani'nin Bardiya'ya yardım edebilmek hususunda uğradığı en büyük müşkülât, einde ne kâfi derecede malzeme, ne de bunları nakil için icab ettiği kadar nakil vasıtaları bulunmamasından nes'et etmiştir. Çünkü İtalyan ordusunun bu gibi vasıtaları Mısır ric'ati esnasında İngilizlerin eline geçmiştir.

Diğer taraftan her iki ordu da gölde tabil surette tesadüf edilen çok so-kuk rüzgârlarla top makinizmaları, otomobil motorlerini işlemeze hale getiren ve yiyeceklerin üstüne pis bir toz tabakası yapıştıran kum fırtınalarıyla uğraşmağa mecbur kalmışlardır.

Esirlerden alınan malûmat
Bardiya müdafaa sistemi hakkındaki elde edilmiş olan doğru malûmat hücum hazırlıklarının muvaffakiyeti için en mühim bir âmil olmuştur. Avustralyalı keşif müfrezelerinin birçok defalar geceleri müdafaa harici hattının iç tarafına girdikleri ve

kiloda yarı yarıya farkeder. Eh, tüccarın insafsızlığına kilos 1 kuruş kazanmaz mı? Demek ki, ben etin kilosunu 55 ten aldım. 2 kuruş ta nakliye parası koy, etti 57. 30 lira dükkân kirası, 15 lira çırak parası, 12 lira da kazanç ve buhran vergisi veriyorum. Kiloya 3 kuruş ta bunları ilâve edin. Demek ki, bir kilo eti 60 a naklediyorum. Şimdi, bunu 60 kuruşa satarsam, bana kalan kâr sıfırdır. Fakat, bazı kasablar Top-haneden kilos 10-15 kuruştan çürük sığır eti toplayıp, ucuz fiatla satıyorlar. Hatta mezbahadaki fiattan daha aşığı da satanlar var. Bu, hiledir. O vakit, iş değişir. Hülâsa, hile yapmayan esnaf bugün sadece zarar ediyor..

Divanyolunda toptancı ve perakendeci kasab Sırrı Görgünerin tezgâhtarı Nâşid:

— Mevcud nark vaziyeti kurtarıyor. Borsa fiatına bir misli ilâve ederek, satmak usulü bir gartla mümkündür: Diri hayvanı celebler 24 saat aç bıraktıktan sonra satarlarsa. Bugün ise, hayvana iki kilo yem yedirirler, iki kilo da su içirirler. Toptancı satmadığı hayvanın postundan, vesairesinden başka, 4 kilo da bu cihetten kaybeder. Böylece fazla fiata maleder..

İhtikâr yapan toptancılar varmış

Dün, kasablarla görüşen arkadaşımız yeni bir meseleyle daha karşılaşmıştır. Bazıların imkânına göre, ihtikâr yapan toptancılar da vardır. Bu da şöyle olmaktadır: Fakir esnaf toptancıya 300 lira, 500 lira borçla bağlanmakta, bu suretle ona itiraz edemez bir hale düşmektedir. O vakit toptancı borçlu kasaba muayyen fiatın fevkinde, istediği fiatla et satmakta, fatura da vermeyecektir. Öteki de, nâcar bunu kabul etmekte veya öyle görünmektedir. Tekrar edelim ki, bu bir imdedian ibarettir. Fakat üzerinde ısrarla durulması icab eden bir iddia..

İtalyan müdafaa tertibatı hakkında mufassal malûmat getirdiklerini söyleyebiliriz. Bu müfrezeler, tanklara karşı hazırlanmış olan tuzakları tes-bit etmeğe ve eb'adını ölçmeğe mu-vaffak olmuşlar ve beraberlerinde bir çok esirler de getirmişlerdir. İsticab edilen bu esirlerden müdafaa sistemi hakkında etraflı malûmat almak kabil olabilmıştır.

5000 esir

Kahire 4 (A.A.) — İngiliz umumî karargâhının dün akşam neşrettiği hususi tebliğ:

Bardiya'da harekât şayanı mem-nuniyet bir tarzda devam ediyor. Şimdiye kadar beş bin esir alınmıştır.

Yegâne irtibat

Kahire, 4 (A.A.) — İngiliz keşif kolları, Bardiya müdafilerinin ya kurtulup kaçmak veyahud işe ve malzeme almak için yaptıkları bütün teşebbüslere mâni olmağa devam ederken, İngiliz topçusu da müdafaa tertibatını dövmeye devam etmektedir.

Muhasırları haric dünya ile yegâne irtibat vasıtaları telseldir. Mamafih, gece birkaç kişinin sahildeki kayalıklar arasında sızabilmesi veyahud herhangi bir motorbotun Tobruktan Bardiya'ya sahil boyunca süzülmeğe muvaffak olabilmesi

sin... Doğru söyle... Beni Afroya lâik görür müsün?..

Hristo, gayet ciddi, sordu:

— Sözüme inancaksın amma!

— Evet..

— Niçin Afro bana lâik bir kız mı diye sormuyorsun?

— ..

— Sen yiğit bir delikanlısın Vasil.. üstelik çok güzelsin.. İstediyim kızı, inan bana, Afroya bile peşin sıra dalvana getirebilirsin..

— Hristo.. Ben, Türklerin bir gün evvel bu taraflara gelmesini istiyorum..

— Ben de..

— Ben o zaman Afroya lâik bir yiğit olduğumu isbat edeceğim..

— Ben de bunu büyük bir zevkle göreceğim, senin yanında dövüşeceğim..

— Babalığın bu hafta İstanbula gidecek..

— Hristo kaptan ne yapacak İstanbula..

— Beni götüreceksin.. Bana kile miğfer.. göğüs zırhı.. dizlik, baki tozluk.. alacağız..

— Onlardan bir takım da bana al..

— Bunu söylemeğe lüzum yok..

— İkimizin vücudu birdir.. Kendine göre aldım mi bana da uyar..

— ..

— ..

— İki genç balıkçı, Aydoşa, güneş

SPOR

inönü mukavemet yarışı bugün yapıyor

İstanbul mmtakası tarafından hazırlanan İnönü mukavemet yarışı bugün Şişli'de yapılacaktır. Bütün klüblere açık olan bu koşuya 185 atlet iştirak edecektir. Bu müsabaka için çok geniş bir hazırlık yapılmıştır.

Güreş Ajanı istifa etti

Uzun zamandanberi İstanbul güreş ajantlığını yapan Süleymaniye klübünden Hikmet istifa etmiştir. Hikmetin istifası mmtaka merkezi, le sık sık fikir ihtilâfı yüzünden vukua gelmiştir.

Galatasaray bayramda Ankaraya gidiyor

Galatasaray birinci futbol takımı Kurban Bayramında iki maç yapmak üzere Ankaraya gidecektir. Galatasaray bayramın ikinci günü Gençlerbirliği, üçüncü günü de Mas-kesporla karşılaşacaktır.

Deniz işesi askeri mekteb'er ve eybol şar piyonu oldu

Beyoğlu Halkevi askerî mektebler voleybol şampiyonası dün Deniz Lisesi Maltepe lisesi takımları arasında yapılmıştır. Deniz Lisesi takım 3-15, 11-15 sayarla Maltepeyi mağlub ederek askeri mektebler voleybol şampiyonu olmuştur.

Eminönü Halkevinin mukavemet yarışı

Eminönü Halkevi 12 Kânunusani Pazar sabahı büyük bir mukavemet koşusu tertib etmiştir.

Bütün atletlere açık olan bu müsabaka Eminönü Halkevi, Gülhane parkına gidış geliş olarak yapılacaktır. Mesafe tahminen 3000 metredir.

Derece alan atletlere maddalye ve kupa verilecektir. En çok atlet ile yarışa giren klübe de ayrıca bir kupa hediye edilecektir.

İhtimal dahilindedir.

İtalyan tebliği

Roma, 4 (A.A.) — Stefani ajansı bildiriyor:

211 numaralı İtalyan resmî tebliği:

Dün Bingazi hudud mmtakasında Bardiya cephesinde düşman kara, deniz ve hava kuvvetleriyle cumma geçmiş ve bu suretle 9 İllkâ-nunda başlamış olan muharebe, yeniden alevlenmiştir. General Berganzoli kumandası altında bulunan kıtaatı fevkalâde bir şiddetle mukavemet ederek düşmana büyük zayıf verdimektedirler. Hava teşekküllerimiz harekâtta daimi surette iştirak ederek düşmanın deniz cüzütalarını, üslerini, kıtalarını ve motörlü vesaitini bombalarla ve mitralyözlerle dövmüşlerdir. Muharebe devam etmektedir. Tayıyarelerimizden üçü üslerine dönmüştür.

Yunan cephesinde karşılık keşif müfrezeleri ve topçu faaliyetleri olmuştur. Havanın fena olmasına rağmen bombacı tayıyarelerimiz düşmanın askeri tesisatına ve asker toplarılarına karşı müessir taarruz

ufuk üzerinde ancak bir mızrak boyu yükselmışken rirmişlerdi. Yolda, birçok bahçıvan kafilerine, sahildeki kayıklara sebze indiren arabalara rastlanırlar, selâmlaşmışlardı.

Küçük Hristo, Eftaliposun meyhanesinde kalmıştı. Vasil, kale içine yalnız gitti. Panayotun, değirmenci Mihaldan alacağı bir bakır para aşkına peşine takıldığına farkında değildi. Kale kapısına yakın, büyük kilisenin yantındaki çeşmede kendisine çekti düzen verdi. Yolda terlemişlerdi, yüzünü, kollarını, kalçalarını kadar da bacaklarını ve ayaklarını yıkadı. Afronun verdiği işle-meli çevreyi mahsus yanına alma-mıştı, yüzünü koyundan çıkardığı bir bez parçasına kuruladı. Yüreği gümbür gümbür atarak kale kapısından girdi. Perikli ile yarıdakısı tıy-süz Makedonyalıyı görmüdü. İçine biraz rahatlık geldi. Fakat, çiçekli eve yaklaşırken, kalbi, o kadar şiddetle çarpmağa başladı ki heyecanından bir aralık gözü bile kararmı gibiydi. Kiliseye yolda bir defa, büyük paskalyada giderlerdi; o da, her yıl değil.. Papazların okudukları ve öğrettikleri dualardan bil-mediyi için, sadece:

— Ey Meryem ana.. Ey kucağında mukaddes masum.. Beni bu evin kapısından yüzümün aklı ile çıkart..

BANKA KOMERÇİYALA İTALYANA

Tamamen tediye edilmiş sermayesi: 700.000.000 İtalyan Liro

MERKEZİ: MİLANO

Bütün İtalyada, İstanbul, İzmir, Londra ve New-York'ta şubeleri vardır.

Hariçteki bankalarımız:

BANCA COMMERCIALE ITALIANA (France) Paris, Marseille, Toulouse, Nice, Menton, Monaco, Montecarlo, Cannes, Juanles, Pins, Villefranche, sur - Mer, Casablanca (Maroc).

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E ROMENA: Bucarest, Arad, Braila, Brasoy, Cluj, Costanza, Calaz, Sibiu, Timichoara.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E BULGARA Sofia, Burgas, Plovdiv, Varna.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA PER L'EGITTO. Alexandrie d'Egypte, Elkahire, Port - Said.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA E GRECA. Atina, Pire, Selânik.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY. Philadelphia.

BANCA COMMERCIALE ITALIANA TRUST COMPANY - New - York.

Müşterek Bankalar

Banque Française et Italienne Pour l'ame rigne du sud, Paris.

Arjantinde: Buenos - Aires, Rosario de Santa fé.

BRESILYA'da: Sao - Paulo ve baş-lica şehirlerde şubeler.

CHİL'de: Santiago, Valparaiso.

COLOMBIA'da: Bogota, Barranquilla, Medellin.

URUGUAY'da: Montevideo.

BANCA DELLA SVIZZERA ITALIANA Lugano, Bellinzona, Chiasso, Locarno.

Zürich, Mendrisio.

BANCA UNGARO - ITALIANA S. A. Peste ve başlica şehirlerde şubeler: HRVATSKA BANK D. D.

Zagreb, Susak.

BANCA ITALIANO - LİMA

Lima (Perou) da başlica şehirlerde şubeler:

BANCA ITALIANO - GUAYAQUİL. Guayaquil.

İstanbul merkezi: Galata, Voyvoda caddesi, Karaköy. palas. Telefon: 44845.

İstanbul bürosu: Alalemcian han. Telefon: 22900 /3/11/12/15.

Beyoğlu bürosu: İstiklâl caddesi No. 247. Telefon: 41046.

Kasalar icarı: İtalya ve Macaris-tan için ve Touristique çekleri ve B. C. İ. TRAVELLER'S çekleri.

hareketinde bulunmuşlardır.

Düşman tayıyareleri zarar vermeksizin, üslerimizden birini bombardıman etmiştir.

Bir denizaltı gemimiz Atlantikte on beş bin tonluk düşman gemilerini batırmıştır. Okyanusta şimdiye kadar denizaltılarımızın batırdıkları gemilerin hacmi 108 bin tonlâtodur.

İtalyan yaralıları

Roma, 4 (A.A.) — Stefani: Kraliçe son günlerde gelen bir çok yaralıları ziyareti için Kızılhaçın 3 numaralı hastanesine tekrar gitmiştir.

Hergün

(Baştarafı 2 nei sayfada)

Uyurma söz yapmayın, Yapma yola sapmayın. Türkçeleşmiş türkçedir, Başka göke tapmayın!

Yeni sözler gerekse, Bunda da uy herkeşe; Halkın söz yaratmada, Yollarım benimse. [1]

Vehbi'nin «Tuhef» sini hatırlatan bu manzume ile Ziya, türkçenin bütün inkişaf istikametlerini göstermiş ve bizlere, bu dili nasıl işleyip güzelleştireceğimizi öğretmiştir. Halkın dostum Duru, Ziyanın koyduğu bu kaideler hilâfına «gelmişim» ler, «gidişim» ler icad etmiş ve gene Ziyanın sarahaten reddine rağmen «uyurma bir söz yaparken «yapma yola sapmış» tr. Ben buna şiddetle muhalifim.

Dillerin tekâmül ve inkişafında hâkim olan bir kaide vardır ki şudur: Halk söyler, yapar, yaratır, kabul eder; alimler de söylenen, yapılan, yaratılan, kabul edilen şeylere kaide tertib ederler. Gramer ve kanun evvel değil, dil evvel, kanun sonradır!

Dilde salâhiyet ne Kâzımın, ne benim, sadece halkındır; cümhurdur, cemiyetindir, milletindir. Benim ötedenberi şikâyet ettiğim şey de şudur ki, bizim bir takım münevverlerimiz, türkçeyi oyuncak haline getirip onunla, keyiflerine göre oynuyorlar ve halkın ne söylediğini düşünmeğe dahi lüzum görmüyorlar. Dostum beni salâhiyetsizlik ve hattâ kara cahillikle de itham etse ben halkla beraberim, çünkü halkın inkâr etmek kendi kendimizi inkâr etmekten başka bir şey olamaz!

[1] Garibdir ki bu manzume, Kâzımın son günlerde neşretmiş olduğu eserden alıyorum.

Muhittin Biçgen

Son Posta

Yevmi, Siyasî, Havadis ve Halk gazetesi

Yerebatan, Çatalçeşme sokak, 25 İSTANBUL

Gazetemizde çıkan yazı ve resimlerin bütün hakları mahfuz ve gazetemize aittir.

ABONE FİATLARI

	1	6	3	1
	Sene	Ay	Ay	Kr.
	Kr.	Kr.	Kr.	Ay
Türkiye	1400	750	400	100
Yunan	2340	1220	710	270
Ecebi	2700	1400	800	300

Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur.

Gelen evrak geri verilmez. İlanlardan mes'uliyet alınmaz.

Cevap için mektablara 10 kuruşluk Pul ilâvesi lâzımdır.

Posta kutusu : 741 İstanbul

Tlgraf : Son Posta
Telefon : 20203

— Bey deli olacaktı.. İhtiyar usak, etrafına bakındı, sonra, gayet hafif, âdeta fıslıdiya rak sordu:

— Güzel Vasilden ne haber..

Hasta mı oğlan?

Vasil az kalsın sendeliyordu, heyecanını belli etmemek için çok çalıştı:

— Neden sordun babalık?

— Bizim kız meraktan ölecek de..

— Sizin kız kim?..

— Beyin kızı... Aydos güzel Afro..

Vasilin sesi titremeğe başlamıştı:

— Vasili! Afro mu soruyor?.. Vasilin.. Vasilin bir şey yok.. bugünlerde biraz işleri fazla..

Bu ihtiyar usak Vasili tanımyordu. Yalnız, Afrordan, ilk gelen balıkçıdan Vasilı sormak için emir almıştı. Delikanlı bunu sezdi, kendisini topladı:

— Vasile bir haber götüreyim mi?.. dedi.

— Afro kendisini özlemiş.. dersin..

Vasil yutkundu, ihtiyara:

— Babalık.. dedi, Vasil de benimle Afro'ya haber yolladı.. her gece Afroya rüyasında görüyor musun..

FİKRİ T. KARDEŞ

Otomobil ve Makinist Okulu
Bomonti tramvay durağı, Ebekızı
sokak No. 1 Şişli, Tel: 80259

Şöforlere yeni ders devresi 20 İ.
İkincikânun 941 de başlayacaktır.
Program ve talimatnamede, değı-
şiklik yoktur. Kayıt muamelesine
başlanmıştır. İsteyenlere program
gönderilir.

Amatörler her zaman kabul olunur.

Devlet demiryolları ve limanları
işletmesi umum idaresi ilânları

Eskişehir cer atölyesi için san'atkar yetiştirmek üzere amele kaydı ile ilk mektep mezunları alınacaktır. Bunlar bir sene istihdam edildikten sonra gösterecekleri kabiliyetlere göre işi muavinliğine terfi ettirileceklerdir.

Aşağıdaki şartları haiz olanlar 13/1/941 akşamına kadar Sirkeci'deki 9 uncu işletme müdürlüğüne bir dilekçe ile müracaat etmelidirler.

- 1 - En az ilköğretim mezunu olduğuna dair şahadetname ibraz etmek,
- 2 - 1325 ilâ 1334 doğumlulardan askerliklerini yapmış olanlar,
- 3 - 1337 ve 1338 doğumlulardan askerliklerini henüz yapmamış olanlar.

«71»

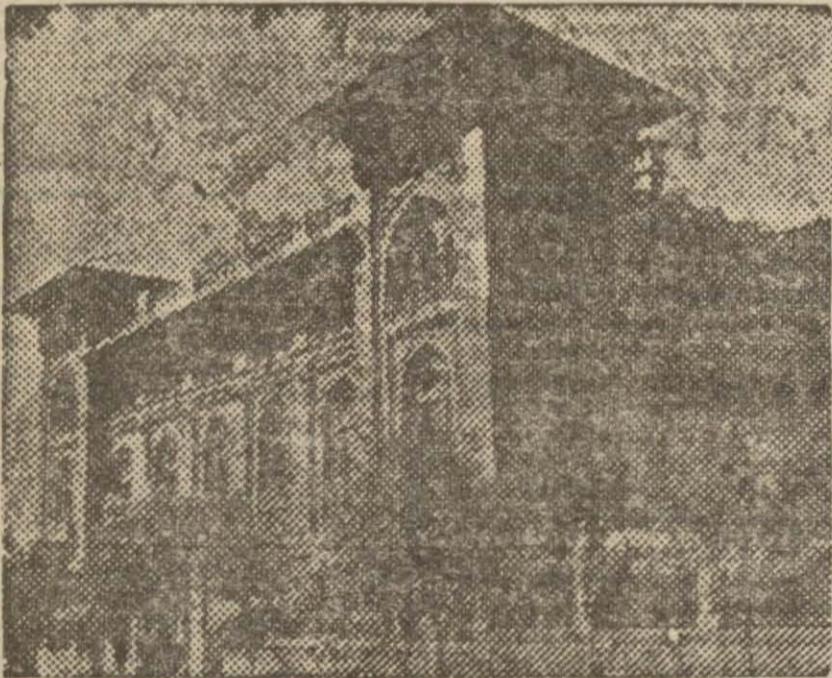
Devlet Denizyolları İşletme Umum
Müdürlüğü İlanları

Köprüden Haydarpaşa ve Kadıköyüne saat 14.35 da kalkan 38 No. 11 sefer 8/1/941 tarihinden itibaren Köprüden saat 14.25 de ve Haydarpaşadan 14.43 de kalkarak Kadıköyüne 14.48 de varacaktır. (97)

Türkiye Cumhuriyeti
ZİRAAT BANKASI

Kurulmuş tarihi: 1888

Sermayesi: 100.000.000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 265
Ziral ve ticari her nevi banka muameleleriPARA BİRİKTİRENLERE 28.800
LİRA İKRAMIYE VERİYOR

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4 Adet 1,000 Liralık	4,000 Lira
4 " 500 "	2,000 "
4 " 250 "	1,000 "
40 " 100 "	4,000 "
100 " 50 "	5,000 "
120 " 40 "	4,800 "
160 " 20 "	3,200 "

Dikkat: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmeyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlası verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylül, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

Manisa Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Manisa Hazine Maliyesi tarafından topçu alay kumandanı albay seyfar ve topçu yüzbaşısı Kâzım ve topçu alay hesab memuru Celâl aleyhlerine ikame edilen alacak davasından dolayı icra kılınan muhakeme sonunda: Müddeialayherden Manisada topçu alayı hesab memuru Celâlın bunca aramaları rağmen ikametgâhi meçhul kalmış olduğundan davetiye-nin ilânı tebliğine mahkemece karar verilmiş olduğundan ikametgâhi meçhul kalan Celâlın yevmü muhakeme olan 13/1/941 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 15 de Manisa Asliye Hukuk mahkemesinde bizzat veya bir vekil göndermesi tebliğ makamına kaim olmak üzere 940/II numaralı dosya ifadesiyle ilân olunur. (11)

Zayıf Cüzdan - Galata rıhtımı ile Köprü arasında cüzdanın zayıf olmuştur. İçindeki para bulana aid olmak üzere evrakımın adresime gönderilmesini rica ederim.
Denizyol arında
Suphi Akkut

Manisa Asliye Hukuk Hâkimliğinden:

Manisa Hazine Maliyesi ile İstanbul Kadıköyünde Aziziye sokağında Serez mübaddillerinden İbrahim kızı Aliye aralarında mütekevvin alacak davasından dolayı icra kılınan muhakeme sonunda: Müddeialayher Aliyenin bunca aramaları rağmen ikametgâhi meçhul kalmış olduğundan davetiye-nin ilânı tebliğine mahkemece karar verilmiş olduğundan ikametgâhi meçhul kalan Aliyenin yevmü muhakeme olan 20/1/941 tarihine müsadif Pazartesi günü saat 14 de Manisa Asliye Hukuk mahkemesinde bizzat veya bir vekil göndermesi tebliğ makamına kaim olmak üzere 940/203 numaralı dosya ifadesiyle ilân olunur. 203

Son Posta Matbaası:

Neşriyat Müdürü: Selim Rağıp EMEÇ
SAHİBLERİ: S. Rağıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIĞI

İktisadî tetkikler

(Başarılı 5 inci sayfa)

tedbir teminine teşebbüs ettiği zaman, bütün bu yerlerin önceden işgal edilmiş bulunduğunu gördü; Mançurya ile şimali Çin Çarlık Rusyası ile Japonyanın; cenubi Çin İngiltere ile Fransanın; Şamdun muntakası Almanyanın; Yansi nehri havası ise İngilterenin nüfuzu altında bulunuyordu.

Bu saydığımız devletler içinde, Japonya ile İngiltere, büyük birer deniz devleti olmaları itibarıyla bilhassa Çin'de, daha imtiyazlı bir mevkie maliktiler. Bundan ötürü de «yabancı» bir kavvetin Çine müdahalesine kat'î surette mâni oluyordular.

Açık kapı talebi

Amerika Çin pazarında kendisine de bir mevki temin etmek için «açık kapı» talebini ortaya attı. Bu keyfiyet, Amerikan sermayesinin Çin pazarında müsavi haklar istediğine bir alâmetti. Amerikanın istediği kabul edildiği takdirde, Çin'deki nüfuz muntakalarına nihayet verilecek, herkes Çinin istediği muntakasına ihracatta bulunabilecekti. Amerika kendi yeni ve modern sanayiine güvendiği için serbest rekabet meydanında, bütün diğer rakiplerini mat edeceğini tahmin ediyordu.

Bu işde en ziyana çıkacak olan Japonya idi. Çünkü Japonya, sanayi bakımından, hepsine nazaran henüz daha zayıf bir mevkie bulunuyordu. Binaenaleyh Çin'de «açık kapı» siyesetinin, herkesten fazla Japonyaya zarar dokunacaktı. Bunun içindir ki Japonya Çin işinde bütün diğer devletlerden fazla bir hassasiyet gösterdi. Büyük emperyalist devletler arasındaki rekabetlerden istifade ederek, Çinin birçok muntakalarını tedricen fiili işgali altına aldı. Çarlığın dahili zorluklarından, ve Çarlık Rusyası ile İngiltere arasında baş gösteren rekabetten istifade ederek, 1905 yılındaki Rus - Japon harbi neticesinde Koreyi işgal, ve Mançuryayı nüfuzu altına aldı. Geçen Dünya Harbinde Alman müstemlekelerine konu. 1914-1918 Dünya Harbini müteakib, Uzaksarkta Amerika ile İngiltere arasında baş gösteren rekabetten istifade ederek, 1931 yılında Mançuryayı, onu takip eden yıllarda şimali Çini işgal etti. Ve nihayet 1937 yılında ise bütün Çini istilâya teşebbüs etti.

Çinin tedricen Japon işgali altına girişi herkesten fazla Amerikanın menfaatlerini baltalıyordu. Amerikanın Çindeki «açık kapı» siyaseti, fiilen, bu suretle, suya düşüyordu.

Amerikan - Japon
zıddiyeti büyüyor

Hele 1937 yılından itibaren, Japonya Amerikanın Çindeki sermayesini de açıktan açığa tahdide girişti. Bu hal, Amerika ile Japonya arasında mevcut zıddiyetleri biraz daha şiddetlendirdi. Japonyanın Şanghay, Tiyanşin gibi büyük ve birer ticaretgâh olan Çin şehirlerini işgali, Amerikanın Çindeki ticaretini tamamen sekteye uğrattı. Diğer taraftan, bu vaziyetten Amerika kadar İngiltere de müteessir olmağa başladı. Bahusus Japonyanın Kantonu işgal ederek cenubi Çini işgal etmesi ve Hindi Çini hududlarına dayanması, İngiltereyi büsbütün endişeye düşürdü.

Yeni dünya harbine beraber, İngilterenin Avrupa işlerinde meşguliyeti, Japonyaya büsbütün cesaret verdi.

Son dünya harbine kadar Japonya, İngiltere Amerika rekabetinden, Sovyetler Birliğinin alâkasızlığından istifade ederek Uzaksarkta ve bilhassa Çin işlerinde alabildiğine at koşturmuştu. Fakat yeni dünya harbine beraber vaziyet tamamen değişti. İngiltere ile Amerika arasındaki iş birliği, dünya ölçüsünde bir hal aldı. Ve bu iki devlet arasındaki mü-nasebet adeta bir iş bölümü halini aldı. İngiltere Avrupa işleriyle meşgul olduğu müddette, Amerika Uzaksarkta kendi menfaatlerinden başka İngilterenin menfaatlerinin müdafasını da deruhde etti. Bahusus burada, sahneye Amerikanın lehine, Japonyanın aleyhine olmak üzere yeni bir amil çıkmıştı: Bu yeni amil üç ayda bitmesi lâzım gelen fakat 4 üncü yılına bastığı halde bir türlü bitmek bilmiyen Çin - Japon harbidir. Hiç hesaba olmyan bu harb, Japonyayı, her bakımdan büyük bir zâfa uğrattı. 2 milyona yakın insan kaybeden Japonya, bütün mali kaynaklarını da tüketti. Bu vaziyet, Amerika için bulunmaz bir fırsattır. Japonyayı Çin işinde biraz daha müşkülâta sokmak için, Amerika Japonya ile arasında mevcut olan ve uzun yıllardan beri devam eden ticaret anlaşmasını da feshet-

ti; bu suretle Japonyaya olan iptidai madde ihracatını da durdurdu. Bu vaziyet, harb sanayiine gereken iptidai maddelerden birçoğunu Amerika ve İngiltereden, veyahud bunların kolonilerinden tedarik eden Japonya için bir ölüm darbesi demektir. Bu keyfiyet Japonların protestosunu; nihayet Almanya ve İtalya ile bir ittifak akdetmesini in-taç etti.

Bu suretle Amerika ile Japonya arasında mevcut olan iktisadî rekabet ve mücadele tedricen siyasi bir mücadeleye halini aldı. Her iki tarafın hazırlıklarına bakılırsa, şimdi de bu siyasi mücadele, açık bir harb mahiyetini almağa doğru gitmektedir. Gerek Japonya, gerekse Amerika böyle bir harbi gayri kabili içtinab telâkki ettikleri için, büyük bir enerji ile bu harbe hazırlanmaktadır. Gelecek yazımızda bu hazırlıklardan ve bunun fiili tezahürlerinden bahsedeceğiz!

Hasan Âli Ediz

Sizi saadete götüren
PUDRA
RENGİNİZ
Hangisidir?PARİSİN
EN SON
MODA
RENGLERİOn kadında Dokuzu
fena renkte pudra
kullanan

Fena renkte bir pudra, yüzünüze «makyajlanmış» ve çirkin bir manzara verir ve sizi daha yaşlı gösterir. En muvafık rengi bulmanın yegâne çaresi, yüzünüzün bir tarafına bir renk ve diğer tarafına başka renk pudra tecrübe etmektir. Bu tecrübeyi Tokalon pudrasının yeni ve cazib renklerle yapınız. Bu yeni renkler gayet modern «Chromoscope» makinesi sayesinde karıştırılmıştır. Sihramız bir göz, hemen kusursuz bir itina ile renkleri ihtihab eder ve artık «makyajlanmış» manzaraya nihayet verir. Cild ile gayet güzel bir tarzda imtizaç eden bu pudra âdetta tabii gibi gösterir. Tokalon pudrası hususî bir usul dahilinde «Krema köpüğü» ile karıştırılmıştır. Bu sayede bütün gün sabit kalır ve ne yağmur ve rüzgârdan ne de fazla terleme-den kat'iyen müteessir olmaz. Hemen bugünden Tokalon pudrasını tecrübe ediniz. Teninizin güzelleştigini göreceksiniz.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Başlık maktu 500 kuruş	
1 nci sahife 400 »	
2 nci sahife 250 »	
3 ncü sahife 200 »	
4 ncü sahife 100 »	
İç sahife 60 »	
Son sahife 50 »	

Muayyen bir müddet zarfında fazla miktarda ilân yaptırarak ayrıca tenzihli tarifemizden istifade edebilirsiniz. Tam, yarım ve çeyrek sayfa ilânlar için ayrı bir tarife der-piş edilmiştir.

Son Postanın ticari ilânlarına aid işler için şu adrese müracaat edilmelidir.

İlanlık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

MUHTIRALI - HARİTALI
HAYAT TAKVİMİ
ÇIKTI

320 Sahife, en faydalı malûmat, haritalar, mükemmel bir muhtıra, Taklitlerini almamak için HAYAT takvimi adına dikkat etmelidir. Fiyatı 30 cildlisi 40 kuruştur.

Kapalı zarf usulile eksiltme
İlanı

Antalya Belediye Riyasetinden:

- 1 - Kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konulan iş: «Antalyada yapılacak soğukhava deposu binası inşaatı.»
- 2 - Bu inşaatı aid şartnameler ve evrak şunlardır:
A «Eksiltme şartnamesi.
B «Mukavele profes.
C «Bayındırlık işleri genel şartnamesi.
D «Hususî şartname.
E «Keşif cedveli.
F «Proje.
- 3 - Keşif bedeli «18583» lira «42» kuruştur. İsteyenler evrakı keşifiyef Nafia ve Belediye dairesinde görebilirler.
- 4 - Eksiltme 20/2/941 Pazartesi günü saat 11 de Antalya Belediye dairesinde müteşekkil komisyonunda yapılacaktır.
- 5 - Eksiltme kapalı zarf usulü ile ve vahidi fiyat esasından yapılacaktır.
- 6 - Eksiltmeye girebilmek için 1394 lira 13 kuruşluk muvakkat teminat vermeleri, bundan başka aşağıdaki vesikaları haiz olup getirmeleri lâzımdır. Nafia Müdürlüğü müteahhidlik komisyonundan alınacak teminatla 7/1/941 Salı günü saat on bir kadar mezkûr direktörlüğe tevdi ilân olunur.
- 7 - İstekliler eksiltme vaktinden bir saat evvel tekliflerini usulüden hazırlayarak komisyon riyasetine vermeleri şarttır. «12563»

TÜRKİYE KIZILAY CEMİYETİ
UMUMİ MERKEZİNDEN:

Nümune ve şartnamesine göre (1885) aded demir portatif karyola kapalı zarfla ihale edileceğinden alâkadarların mühürlü nümuneyi görmek üzere İstanbulda Yenipostane civarında Mimarvedad caddesinde «Kızılay» hanında Kızılay Deposu Direktörlüğüne müracaat etmeleri ve kapalı zarfların yüzde on beş nisbetindeki teminatla 7/1/941 Salı günü saat on bir kadar mezkûr direktörlüğe tevdi ilân olunur.

İstanbul Defterdarlığından:

Muhammen Bedeli	Muvakkat Teminatı
L. K.	L. K.

Buğaziçi Balta İmanında Balta Limanı çayırı ile korusu ittisalinde ve dere kenarında kahve ocağı yerinin icarı.	5 00	1 50
Tophanede Karabağ mahallesinde ve Boğazkesen caddesinde kışla altında 4 No.lu dükkânın icarı.	108	24
Kabataş vapur iskelesinde küçük merakibin tahassusuna mahsus havuzun icarı.	500	112 50
Galatada Perşembe pazarında Serpuş hanındaki 8, 10, 11, 13 No.lu kâğır odalardan beherinin icarı.	36	8 50

Yukarıda mevki ve numaralı yazılı gayrimenkul hizmalarındaki senelik muhammen icar bedelleri üzerinden üçer sene müddete kiraya verilmeleri açık arttırmaya konulmuştur. İhale 13/1/941 Pazartesi günü saat on dörtte Millî Emlak Müdürlüğünde toplanacak komisyonunda yapılacaktır. Taliplerin yüzde yedi buğuk teminat makbuzlarıyla muayyen gün ve saatte komisyonla müracaatları. (121441)

1941
KÜÇÜK TASARRUF HESAPLARI
İKRAMIYE
PLANI

Aded Liralık	Lira
1 2000	2000
8 1000	3000
3 750	1500
4 600	2000
8 250	2000
85 100	3500
80 50	4000
800 20	6000

TÜRKİYE İŞ BANKASI

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, aynı zamanda taliinizi de denemiş olursunuz.

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkincitay - Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kur'aya dahil edilirler.